

NOVINY LÍPY SLOVANSKÉ.

V outerý dne 2. ledna.

63 A 8

Vydavatelství:

Jednota: Lípa Slovanská v Praze.

„Volnost, rovnost a bratrství Slovanských národů!“

Odpovědní redaktoři:

Karel Sabina. Slavomil Vávra.

V Praze v expedici Lípy Slovanské č. 253—1 na Betlemském plácku předplácí se čtvrtletně 2 zl. Vycházejí každodenně, výmouc v pondělí, o hodině 9té, v pondělí ale odpolední příloha o hodině 5té. — Za inseráty v oznamovateli platí se od řádku drobného tisku po prvě 3 kr., za další otiskování každé 2 kr. stf. — Na cis. král. poštách předplácí se čtvrtletně bez obálky 2 zl. 24 kr., s obálkou 2 zl. 36 kr., což i v expedici Lípy Slovanské se obstará, pakli se jí zašle 2 zl. 38 kr. na stříbrě franco.

Obsah.

Úvodní články. Úvod. Hlas k Slovanům. Postavení ruského sněmu.

Politický svět. Rakousko. Praha. Kroměříž. Brno. Těšín. Záhřeb. Vídeň. Terst.

Cizí země. Řím. Paříž.

Besedy. Obchod. Vzájemnost Slovanská. Literatura a. t. d. Rozličenosti.

budoucnosti brzké objevují. Věru, ministerstvo to dělá proměny a snad i opravy v administraci, ale lid za své oběti má právo žádati více.

Hru, jakou pan Stadion hraje, již dobře pochopujeme, a vyznati se musíme, že to chytře navlíká. Ten dobrý pan Stadion myslí as, že bude věčným ministrem. Když člověk něco staví, co v brzku se zrušiti musí, pozná se v tom patrná krátkozrakost stavitele, a posavadní stavba p. Stadionu se rozpadne. Co zamejšlel docíliti ztenčením práva spolčování? Jest to první krok onoho slíbeného pokroku?

Kéž by byl i také posledním; a však obáváme se, že pan Stadion bude pokračovati svou cestou, až někde uváže. Když však takové vyhlídky se nám objevují, může se lidu za zlé vykládati nespokojenost?

Arcit, že jest nyní přechod a nemožno přetiti starý kmen způsobů, cíli vlastně nezpůsobů politických, jedním rázem, aby nový vykvést mohl. Až bude vyklizeno, pak bude jinak! pravi mnohý. Vláda potom teprv nabude mocnosti k oblažení svých národů, a ona je oblaží. Mohli bychom to také jinak říci. Až bude vyklizeno, Vláši a Maďaři zničeni, pak se dá provésti každá hra, třeba i zpátečnická. Neprorokujem to, ale kdož za to stojí, že prorocství naše jest klamné? Naše nynější ministerstvo nemá tvář podle toho, abychom jí důvěrovati mohli, neboť jiného jsme ještě nic od něho nespátřili, nežli tvář. Co učinilo ministerstvo k uskutečnění konstitučního principu? Kde podporuje svobodu? Tušíme, že s námi hraje pouze v šach, a čeká pouze na příležitost, kdy bude moci zvolati matt!

Takové jest naše skutečné smejšlení o naši nynější vládě, i proslov náš opoziční spolu s příčinou. Naše opoziční vláda není smyšlenina okamžitá, ani klamný praporek, jenž časem podle větru se zatočí, ona jest nám nutností a svatou povinností, a jestli někdo proti nám jest v ohledu tom, a míněni naše zavrhuje, nech se zpraví se svým svědomím; vlastnictví a lidumilství nám jinak nedovoluje, a každý politický protivník náš alespoň vysvědčení otevřenosti a poctivosti nám dáti musí.

Mysli-li však někdo, že zřejmá opoziční vláda jest nepolitická, nepřekvap se v úsudku svém o nás. Pozorujeme čas a míru. Jsou však mnozi, jenž k hanbě a ku škodě vlasti, v nečas a bez míry se bojí sami o sebe a mlčí, k těm nikdy náležeti nebudem.

Hlas k Slovanům.

Od ruského vlastimila Michala Bakunina, úda sjezdu Slovanského v Praze.

Bratři!

Hodina rozhodná udeřila. Jde nyní o to zřejmé a odhodlaně budto držeti se zřícenin světa starého a je ještě nějaký čas podporovati anebo choditi v svět nový, jehož světlo se už rozlilo, jenž náleží příslým rodům a k němuž věkové budoucí patří. Jde nyní Vám o to, zdali nejbližší budoucnost Vaši jest, čili máte-li ještě jednou na století vpádnouti v raketu bezvlády, v temnotu tužeb zmařených, v kletbu otroctví. Čeho se nyní chopíte, od toho závisí, zdali se má ostatním národům, jenž po osvobození toužejí, už nyní podařiti pochodem rychlým a jistým k cíli dospěti, či má-li se tento cíl, ač by nikdy nezmizel, zase v nedohlednou dálku posunouti. K Vám se oči všech obracejí. V jaký záměr uhodíte, v tom spo-

čívá rozhodná doba nejbližších a dalších osudů světských. Rozhodněte sami, čeho se uchopíte, co vyvolíte — svou spásu nebo svou zkázu, býti světu požehnáním nebo kletbou. Volte!

Svět se dělí ve dva tábory. Není schodné cestí mezi nimi. A ne bez trestu vylučuje se jednotník z toho velikého nerozlučitelného spolku, v němž všickni po stejném cíli toužící jsou, a vzájemně vítězejí anebo podléhají.

Ve dva tábory se dělí svět. Zde revoluce, tam protirevoluce — to jsou ty hesla. K jednomu z obou musí každý, musíme my, musíte Vy, bratři, se přiznati.

Není tu schodné cesty. Ti, jenž na takovou poukazuji, nebo takovou schvalují, jsou buď podvedeni, buď podvodníci.

Podvedeni, věřice v lež, že nejjistější cíle by se dosáhlo, kdyby se stranám obapolně v zápasu jsoucím každé něco přiklo, aby se zmírnilo, a aby se zabránilo plnému výbuchu nevyhnutelného otevřeného, zřejmého boje.

Podvodníci, hledíce Vás přesvědčiti, byste se na způsob zavilých diplomatů postavili kromě obou táborů, a tou měrou pak se připojili příhodným časem k mocnějšímu, jehož pomoci byste svou věc šťastně provedli.

Bratři! nevěřte těmto diplomatickým pletichám. Polsko přivedly v zkázu, Vás by též zničily.

Co Vám praví úskočnost diplomatická? Pravi Vám, že byste ji použili co prostředku k potření svých nepřátel. Což nenahlížíte, že, co byste ji měli použiti, ona Vás bere za prostředek, aby mohla svého nynějšího nepřítele na hlavu poraziti, a pak hotova jsouc s oním, aby Vás o samotě stojící, a tudíž odporu slabého si podrobila? Což nenahlížíte, že to je hanebná lest protirevoluce dle návodu starého všech potlačovatelů: *Divide et impera*, t. j. Děle a panuj — bojovníky mladého nového času osamotni, a je pak jednotné lehčejí pokořiti, a v otroctví zavésti? Což byste jiného při ni očekávali? Můželiž diplomacie zapřiti svou matku starou, totiž despotii? Můželiž jenom chtěti napomahati jiným zájmům, nežli těm, z nichž sama povstala? Můželiž se namahati při porodu nové bytnosti, jenž jest její kletbou a jejím shonem? Můželiž býti příměrencem oné demonické moci, jenž svět omlazuje, a nám cestu razi, jak bychom bratři svou mladistvou silou mohli co čerstvé stávy podletni v žily ochromeného evropského života národního vlíti? Nikdy! Pohlednětež zrádné diplomatii jenom pevně a ostře v zlomyslnou tvář, a zhrozíte se jejich svodnických osidel, a s osklivostí se obrátíte od ní. Z lze nepovstane pravda, z polovičatosti nepochází nikdy vznešenost, a volnost se může jenom dobytí zase volnosti.

Právem jste nevražili, svatou mstou jste pláli k oné proklaté politice německé, jenž jen Vaši zkázu na mysli měla, jenž po století Vás držela v nevolnictví, jenž v Frankfurtu si z Vašich spravedlivých tužeb a žádostí smích tropila, jenž ve Vídni při zahubení našeho nadějeplného pražského sjezdu se radovala a plesala! Nedejte se však sálati, přihlížejte k věci! Politika ta, již zavrhuje a proklínáme, a na níž se strašně mstíti budeme, není politikou budoucího německého národu, není politikou revoluce německé, demokracie německé, jest to však politika starého státnictví, politika práv vládařů, aristokratů a privilegovaných všeho druhu, politika kamarill a generalů, jimi se řídících, Radeckých, Windischgrätzů, Wranglů, jest to politika, k jejímž konečnému úpadku

K. S. Nedivíme se tomu, že veliká část spoubočanů našich nedůvěruje se v snahu neustálých oprav a neustálého pohybování se cestou pokroku. Mnozi se nemohou dosti vynadiviti, kterak možno jest, projevovati nespokojenost, nyní, kde prý tolikého dobra účastnými se stáváme, nyní, kde milost toho a onoho nám toto a ono poskytovatí ráčí, a ničevo více zapotřebí není, leč abychom v pokoji a v pořádku očekávali, co nám ještě dále poskytnou. Tito lidé nás nazývají nespokojenci, a předhazují nám, že stát přivádíme v nesnázi, ba v nebezpečnosti.

Jiným zase není dosti jasno, zda cesta naše nepohodlná a nepokojná vede k dobrému cíli, neboť mnohý se domejšlí, že nemožno jest, dopiditi se účelu, poněvadž již obtížno jest, i prostředkův dostatečných se dopiditi, a opět jiný hydru utlačení drží za nepřemožitelnou. A však by většina zaslepených i bludných těchto jinak smejšlela, kdyby prohlédla k účelům našim, a úplně poznávala, co vlastně chceme.

My se nespokojujeme s planými slovy. Máli nás svoboda blažit, musí se státi opravdivou, musí býti živlem občanských poměrů našich. Kde však na papíru je svoboda a v kancelářích otroctví, kde miliony se promarní na jedné straně, a na druhé zem hubne, kde při školním vydání se hospodaři a při vojenském se rozhazuje, kde se všestranně o to stará, aby vláda stála bezpečně a pevně, na to však nehledí, jak národy stojí, tam není svoboda opravdivá, tam jest jen na papíru.

Nam se nejedná pouze o svobodné navedení, my se chceme dopiditi skutečně svobodných lidí. Lid z úplna ještě nepochopuje, co to jest, svobodným býti; on to posavade jen tuší, a kdož i jenom tuší, co pravá svoboda jest, ten nemůže býti spokojen se svobodou tou, kterou my jsme dosáhli. Protož navedení k pravé svobodě budí u nás nespokojenost, a však takovou, která probouzí k pokroku. Jen blbý jest vždy spokojeným.

V nespokojenosti té jediné zpočívá lepší budoucnost naše. Kdybychme byli spokojeni s tím, co se nám milostivě podá, ostali bychom i hloupými i ztročilými, stali bychme se v brzku zase tím, čím jsme byli před březnem lonského roku.

Nemáme velkých příčin ku spokojenosti, jakož nemáme důkazů, že by s hůry nám co valně dobrého se dostalo.

Věru, když počítáme ty nové miliony statních dluhů, když povážíme množství vycezené krve, když pohlédneme na ty tisíce nadějných synů vlasti, jenž vždy ještě se rozmnožující tu v Uhřích, tam v Itálii se bijí, a Bůh sám ví kde ještě bítí budou, až jich tisíce zahynou, když to vše povážíme a spolu rozmejšlíme, proč a zač? pro koho a za koho, věru nemáme příčin ku spokojenosti. Co za to máme? Cím vláda nám odplácí oběti jí přinesené? Oblažila nás ministerstvem, jehož kroky posavadní nám smutné divadlo

my všickni silou mladistvou a duchem přítomnosti oživení jsou rukou, podaných od demokratů všech zemí pevně a radostně se uchopiti, a s nimi útlé majice spojení k jich a našemu vzájemnému zdatu, pro jich a naši vzájemnou budoucnost bojovati musíme.

Co zpátečníci pro věc špatnou činějí, neměli-li bychom činiti totéž pro naši věc spravedlivou? Jelikož zpátečnictví v celé Evropě se spojilo a pomocí staré organizace souvisně a souhlasně čini, musí též revoluce dráhu si přiměřenou prokrestiti. Svatou povinností jest nám všem, všem bojovníkům revoluce, všem demokratům všech zemí spojití své síly, abysme si konečně porozuměli, a se úzce spojili, a tak shlučení s nepřáteli naší vzájemné volnosti v boj vešli, a je dokonce přemohli. (Pokračování.)

Postavení říšského sněmu.

Veliká byla očekávání — naděje rakouských národů léta páně 1848. I dočkali jsme se opravdu po půlletém trvání říšského sněmu půl zákona (robotního) a celé ostudy (říjnové). V obyčejných okolnostech zajisté nedal by se takový výsledek až ku konci jednoho půlletí ničím ospravedlniti ani omlouvatí; ano i v tuze neobyčejných okolnostech osudného roku 1848 nemůže s tím národ hrubě spokojen býti. Která politická strana tím nepotěšitelným stavem věci a mnohým dosavadním poklesem říšského sněmu vinna jest, to ví celé Rakousko, nám ale teď na tom záleží, jaké důvěry přece ještě i v nynějším, ač méně jistém, méně silném postavení sněmu zasluhuje, a v jaké míře příčinu máme, zvláště jednání našich českých poslanců schvalovati.

Když se vypsál říšský sněm do Vídně, měl sice pro nestejně a velmi sobě odporne sestavení živlů svých, jakož i pro nedostatek politické vzdělanosti notné části sněmovníků znamenité nedokonalosti, ale v rukou měl přece velikou moc, a snadně byl by mohl nesmírného vplyvu na celé mocnářství dosáhnouti. Kdokoli však, velikou mravní, nebo hmotnou moc máje, brzo jí pozbyti chce, nemůže to lépe činiti, nežli přeceněním, plýtváním a zneužíváním té moci. Hned z počátku v nerovné směšici říšského sněmu tři hlavní strany vystupovaly, krom dobré části takových poslanců, kteří ve mnohých důležitých záležitostech sotva věděli, kam se svými hlasy, a takměř na oslep makali. Strany dotčené byly a jsou posavade centralistická, čili tak řečeni černožlutáci, zvláště Stadionem vedená, levice, demokratové to Frankfurtského, Maďarského i Polského rázu, a slovanská pravice, jejíž jádro a sílu hlavně českoslovanští poslancové tvořili. Sněm se otevřel v době náramného rozjitzění, veliké chyby od března až do té chvíle již se byly na rozličných stranách staly, ježto sněm napravití měl, ale pohříchu ještě z částí zhoršil. Pamatujme se na způsob, jakým se dosáhly ve Vídni ony tolik vyhlášené „výmožnosti“ březnové i květnové. Povstalci se potkali v březnu s velmi slabým a v květnu s ničímžádým vojenským odporem. Nežkusená mládež příliš hrdá na vítězství tak lehce dobytá, přecenila svou sílu tak velice, že již již myslila opravdovým outokům řadného vojska odolati, a když dobrotivý Ferdinand po dvakráte z lidumilnosti a šlechtnosti krvavému boji se vyhnul, domněli se Videnští přepiatci, že proti bodákům auly bojovati císař snad nemůže, neb si to ani netroufá. Původně sice zajisté dobrá, ale nerozvážitá mládež, důvěřující tuze zbrani své, k největšímu neštěstí padla v ruce ničemných Mojžíšů, jimžto nově vzešlá svoboda jenom ku špinavým, ošemetným spekulacím sloužití měla. Nemůžeme jinak souditi, nežli že pp. Tausenau, Pulský a jiní, kterýchž jmenovati nechci, jen k tomu cíli pracovali, aby po rozpadnutí všeho monarchicko-konstitučního a společenského zákonného práva všickni národové rakouští do kapes několika židovských doktorů a Maďarsko-polských dobrodruhů padli, k libovolnému s nimi šachování buď do Frankfurtů buď do Budapeště. Tito lidé, rovněž přepiatí jak nepraktičtí, republikáni s ničím nespokojení a žádných mezi neznající, zdávali se toho mínění býti, že i nejsilnější záměry jejich bez výminky pokaždé se vyplní musí, a že vždy stačovatí bude, svedených videnských studentů nesvědomitě a oulisně zneužívatí, aby se všechny Rakouské země i s císařským rodem lejakému sprostému buřičovi pokořiti musily.

S druhé strany méně otevřeně sice, ale hrozivě a odhodlaně se strojila reakce, složená z copatů, šosáků, absolutistů a vůbec zakrnělých přívrženců starých neřestí, z lidí rozmanitých sice stavů, ale znamenitými prostředky vládnou-

cich. Jestliť vůbec přirozená věc, že každý člověk svého prospěchu si hledá, a v tom ohledu nebývají demokratové ani za mak lepší aristokratů, nesmíme se tedy diviti, že všickni lidé, jimž nová konstituční doba méně prospěchu slibovala nežli stará nesvobodná, novému rádu nehrubě přáli. Známé jest, že císař v dubně vydal některé základy umíněného konstitučního zřízení, podlé kterých oněm třídám, které vůbec k tak nazvaným konservativním náležejí, a v nichž hlavně přívrženci starého rádu zahrnutí byli, některé výhličky na takové parlamentární a konstituční výhody se otevřely, jaké ovšem dle psavadního zvyku i v jiných konstitučních zemích obyčejně bývaly. Toto zákonné pojištění konservativní strany mívá vždycky a vsude něco aristokratického, kteréhokoli druhu a jména do sebe, a týče se ponejvíce volebního řádu vůbec, anebo zvláště první komory. Konservativní strana v Rakousku spatřila v takových ustanoveních, od císaře v dubně vydaných, zákonno náhradu za mnohé oběti, k vůli konstituci a všobecnému dobru od posavadních privilegovaných tříd přinášené. Oboustranné chyby přivedly 5. květen. Strana konservativní, tak jako každá jiná, nehrubě způsobila na nové politické ráze vykráčetí hned dovedla, protože tato dráha tuze nová pro ni byla. Příliš onzkostlivě hleděli tito lidé někdy pokroky času obmezovatí zdržovatí, někdy ale naopak, majíce vládu v rukou a přece netroufajíce si vládnouti, v někola rozhodných okamžicích neuměli žádné síly rovinouti: jedním i druhým veřejné mínění čím d tím hůř proti sobě popuzovali. Strana radikálů v městě Vidni pohybování vedoucí, dokovala, že ještě mnohem méně politické schoposti měla nežli konservativisté, neb ne jenom že všechny její Frankfurtské, Maďarské a polsko emagogické myšlenky a záměry hrozne nepraktické byly, zapomněla také docela, že její pavání a moc krom Vídně nejsou po veškerém mocnářství bezvýmínečně uznány, a za druhé, že z rozumného a prospěšného zřízení velikých zemí a národů ani konservativní živel bez okáz se vyhostiti nesmí již pro všeobecné dobru. Padla rána květnová.

Demokratové jásali: moženo! aristokratie klela: loupež! Butomu jakkoli, následující skutky potvrdily stádnou pravdu, že jedno násilí k druhému vě, a že mírný, zákonný pokrok bezpečnější a jistější bývá než bezuzdný a bouřlivý. Odho času již bylo rozjitzění mezi konservativníradikální stranou tak veliké, tak neodolatelné že se muselo předvídati krvavé rozhodnutích sporu. Stalo se později, a bylo by se nehybně úplným porazením jedné z obou stran skončilo, bez třetí strany, slovanské, kterou černožlutá i Frankfurtská již ty náčelníky organizaci měla, s nimiž až posavade v sněhu vně toho jedná.

(Pokračování.)

Politie svět.

Raksko.

KP. Z Prahy ledna. Z hodnověrného pramene se dovidáme, naši svobodě tisku malá nehoda hrozí. — V pch dnech totiž bude nařízení vydáno, aby se hodiny před odjezdem pošty exempláry novin registratu předkládaly, a teprv s jeho přivolením rozdání mezi předplatitele odvezeny býti směly.

První Pillersdorfůvkon o tisku, jenž byl 1. dubna 1848 ve Vídni sen, ale co bidná netvořa 6 hodin nepřežil, ahoval totéž nařízení. Ačkoli je patrné, že zabírání listů novin, které obsahují články podlé za o tisku trestuhodné, toliko tímto nařízením uskuteční: nedá se přece zapřítí, že je toto nař jakož vůbec každé zabavení nájezdem proti sdě tisku. —

Nebo bez rozšířostane tistěné slovo rovněž tak bez účinku, jakohá myšlenka. Zapoví-li se tedy rozšíření, odpaditrestuhodnost, a právě tento princip a jeho násil jsou vytvorem censury.

Zastavatelé cens vyslovili co první sadu základní. „aby se trodné spisy nerozšiřovaly,“ hledíce tím všechny možnosti ukryti, jichž se sami dopouštěli. — Při se nebylo žádných trestních zákonů o proviněntisku zapotřebí, nýbrž částě novin byly zabavové pak se noviny s vynecháním trestuhodných mř tisku daly. —

Tímto novým ním stávalo by se z části to samé. Nebo zdemají trestuhodné listy zabavití, jenž se poštesilají: tudíž se i tu rozšířování vytištěných nek znemožňuje. — Bez roz-

šíření ale není žádné proviněntiproti zákonu o tisku možné, pak není žádného zákonu o tisku zapotřebí a censura je tudíž opět zavedena. —

Ovšem byla by taková censura marnější, nežli ona za Sednického. — Nebo drive nakládal censor libovolně s psaným jménem spisovatelovým, kdežto se teď místní ouřad pro bezpečnost a pořádek ustanovený podle ustanovení zákonu o tisku říditi musí, jenž nám jakou takou svobodu psaní povoluje. — Ale censura zůstane censurou, a třeba by marnější byla. Dotčené nařízení ruší slib svobody tisku po tisíckráte nám opěťovaný. —

Velmi naivně se projevil kdosi na věci té velkého ústastenství beroucí, tážán jsa, kterak nařízení takové se srovnává se svobodou tisku, odvece, svobodu tisku máte, ne však svobodu vydávání. — Obecnostvo si může vzíti příklad, kterak se dají svobody vykládat a vytácti. Jezuité jsou vyháněni, ale „Jezuitství“ má volný průchod. Jen dále! Ulrich von Hutten kdesi pravil: „*Muss galn oder brechen!*“

Doslýcháme, že p. policejní komisar Thum převeze dozorství nad čí zlořečené. Jsme dychtivi, kterak se v tom bude otáčeti: my však se budeme ohrazovatí proti každé svévoli těch, jenžby poučení časopisecké nejvíce sami potřebovali.

† **Z Kroměříže**, 31. prosince. Již skoro po 14 dni odpočívá parlament. Truto klidem stává se Kroměříž politicky mrtvou, i uvádí dopisovatele v rozpaky, co má nového, pikantního sdělití. — Přítomnosti všech poslanců nabyvá malé toto městečko čilejšího života, kterýž i myšlenkám větší svobody vdechuje. — Ale teď ostavila Kroměříž největší část poslanců (těchto obyvatelů od dnes do zitra), a nesnesitelná nudnost zmocňuje se referenta, jenž psaní má o živlech pohybu naší doby.

Po rozhodnutí otázky, úvěrku se týkající, rozloučila se komora s ministerstvem v nejlepší přátelství. Zástupcové národů rozprášili se do všech čtyř uhlů světa, aby se v lůnu svých rodin opět zotavili po klopotné práci, jakouž jim povolení úvěrku způsobil. Odjíždějícím do své otciny lahodilo sladické vědomí, že Rakousko, zvláště ale potlačené Slovanstvo, těžkých okovů sprostilo. — Bodejž, by naděje jich nebyly sklamány! — Než zbýváť práom, aby se navrátili s pevnou vůlí, nastávající jim úlohu rovněž tak v prospěch národů rozluštiti, jakož otázky, úvěrku se týkající, v prospěch ministerstva rozhodli.

Ministrové poděkovavše se v komoře velmi přívětivě za vánoční dárek 60 milionů, odebrali se do Vídně, aby odtud rakouské občanstvo požeňnaním toho dárku občastuili.

Pochybují, že se s tou samou vlnou tváří navrátili. Oni jsou na nějakou dobu neodvših (tak dlouho, jak peníze stačí) i dá se lehko předzvídat, že po ten čas komoře mnoho komplimentů nenadělají.

To je ouhrnkem všecka látka, již tu v Kroměříži o vánočních přemýlaji. — Všecko pouze starostlivě pokyvuje hlavou, ale oslychá se, rozhodný výrok o této otázce vysloviti. — A v skutku spočívá v ni blaha i neblaha budoucnost, anaž závisí od upotřebení peněz. Nadějme se tedy nejlepšího, uvykli jsme již oklamánu býti, tudíž i tenkrátě nás to nepřekvapí. —

Že je má politická zpráva tak planá, podám našim čtenářům v náhradu krátké popsání Kroměříže, poněvadž předpokládám, že je to bude tím více zajímat, an se domnívám, že tam říšský sněm dlouho nezůstane.

Sedněš-li v Hulíně na rozviklaný dostavník, poručiv Bohu svou duši, a odhodlav se na veškeré strasti špatné jizdy, dostaneš se kopcovitou cestou stromoradím vedoucí do malého městečka na rece Moravy, i poznáš prvním okamžikem, že to letní sídlo bohatého duchovního pána. Neboť uprostřed v městečku hrdě se vypinají kuple kapitolního chrámu, dvě gothicke a ještě několik kostelních věží: na pravé straně silnice poskytuje pak knížecí zámek, obklopen velkým parkem, pávbabný pohled. Věže, chrámy, kláštery a přiměřeny hojný počet pěkných stavení jiných prozrazují hned s hromazdístě vyvolených Božích.

Městečko to je Kroměříž, tento Schönbrunn Holomouckého arcibiskupa, náramně bohatého to lenního pána, jenž daleko a široko v celém okolí pomoci berly své a mnohých klášterních bratřů panuje, a *par excellence* „knížetem“ je zván.

Již tato skrovná udání vyznačují ráz Kroměříže. Mimo ony části města, již obydelni stavem knížecí zaujmají, je město zcela jednoduché, jako i esám duch obyvatelstva. Ono se nepovznáší nad obyčejnost, obsahuje malé domy, úzke, špatně dladěné silnice, jenž se v noci neosvětlují, bidné krémy a nevkusné kavárny. Žádné boje politických stran nenaplňují knížete starostí, o duševní blaho svých oveček, žádná kritika nepronáší pochybnosti o neklamném slovu duchovního pastýře, žádný závod náhledů nevzbuzuje jiné myšlenky, než jaké v krásně stavených kostelích četně

NOVINY LÍPY SLOVANSKÉ.

Ve středu dne 3. ledna.

Vydavatelstvo:

Jednota: Lípa Slovanská v Praze.

„Volnost, rovnost a bratrství Slovanských národů!“

Odpovědní redaktori:

Karel Sabina. Slavomil Vávra.

V Praze v expedici Lípy Slovanské č. 238—1 na Betlemském plácku předplácí se čtvrtletně 2 zl. Vychází každodenně, vyjímouc v pondělí, o hodině 9té, v pondělí ale odpolední příloha o hodině 5té. — Za inseráty v oznamovateli platí se od řádku drobného tisku po prvé 3 kr., za další otisknutí pokaždě 2 kr. stf. — Na cis. král. poštách předplácí se čtvrtletně bez obálky 2 zl. 24 kr., s obálkou 2 zl. 36 kr., což i v expedici Lípy Slovanské se obstará, pakli se jí zašle 2 zl. 38 kr. na stříbrě franco.

Obsah.

Úvodní články. Obmezování svobody tisku. Hlas k Slovanům. Postavení říšského sněmu.

Politický svět. Rakousko. Z Celovce. (Slovanská společnost.) Z Lublání. („Hej Slované!“) Od Sávy. (Zprávy z bojiště.) Z Pešti. (Stav města.)

Cizí země. Z Paříže. (Program ministerstva. Oučinek jeho. Příjezd papeže. Just. ministerstvo. Úsudky novin.) Z Berlína. (Volení do nár. shromáždění. Agitace stran.) Z Frankfurtu. (O císařství. O základních právech.) Z Bernburku. Ze severu. Alseny. (Přípravy válečné.)

Besedy. Vzájemnost Slovanská. Obchod. (O připojení Čech k celnímu něm. spolku.) Literatura a t. d. (Südslawische Zeitung. Národní beseda. Rozličnosti.)

(K. S.) Podali jsme včera zprávu předběžnou o naběhu ministerstva proti svobodě tisku, doufajíc, že nás zlý osud snad tak záhy ještě nepřekvapí a dekret zlořečený do života snad ani nevstoupí, jestli veřejné mínění zřejmě by se proti němu projevilo; doufali jsme, že páni ministrové, jenž až posud jenom zpátečnými kroky se vyznamenávali, poněkud šetřiti budou veřejného mínění a zlý úmysl svůj krokem tak š k ů d n ý m a protisvobodným vstří pokročilemu světu na jevo redají. A hle, naši páni ministrové nejsou tak moudří a tak šlechetní, oni zřejmě vraždí svobodu část po část, bezpečijíce se na bodáky svých podrobenců. Právě nás došel příkaz ministerský, ve Vídni již uveřejněný. Zní následovně:

Nechťje politické právo svobody tisku občánům státním obmezovati, aniž je připraviti u obecnosti o vážnost a účastenství, trpě ustavičná nadužívání její, nucena se viděl p. ministr záležitostí domácích vys. výrokem od 20. pros. prozatím, dokud se tomu zákonem ústavním, jež očekáváme, nepomůže, následující rozkazy vydati, abychom aspoň zamezili zevnitřní formou uveřejňování přestupků nejvíce pohoršujících a abychom ouřadům možnost způsobili, dosavade stávající prozatímní ustanovení vykonati.

1. Veřejné přilepování lístků a oběžných písem, jejich rozdávaní, roznášení, prodávání na veřejných místech a po ulicích, jakož i obchod podomní tímto každému bez výminky je zakázán. Tento rozkaz však nepotahuje se na oznámení pouze místního aneb průmyslného obsahu, jakož jsou: divadelní cedule, oznámení veřejných radováněk, nájmu neb prodejů. Místa, na kterýchž podobná uveřejňování přilepena býti smějí, má ouřad pro bezpečnost určit.

2. Trest rušitelů tohoto zákona jest peněžité až do 100 zl. aneb v případě, když platiti nemohou, 14 denní zatknutí, nedbajíc na odpovědnost, kteráž by z obsahu listu pojití mohla. — V takovýchto případnostech nebude toliko onen, jenž při roznášení aneb přilepování podobných listů postižen byl, nýbrž i onen, a sice obzvláštní přísností trestán, jenž původcem jejich jsa o zakázané rozšiřování jejich se staral. — Ostatně se podobné plakáty ihned seberou a zničí, jakož i vůbec všechny listy, kteréž se proti zakazu šíří, zabaveny budou.

3. Přilepování listů nepolitického obsahu na místech, kteráž od ouřadu pro bezpečnost zřejmě určena nebudou k tomuž účeli, káráno bude peněžítým trestem do 25. zlat. —

4. Vydavatel, nakladatel a redaktor časopisu aneb jiného periodického spisu obsahu politického

jsou povinováni, od každého čísla a sešitu, dříve než se vydávají a rozesílají, jeden exemplár, vlastnoručním podpisem redaktorovým jakož i udáním dne a hodiny předloženi zaopatřený, ouřadu předložiti. Za úřad, kterémuž se toto předloženi státi má, ve Vídni od vlády ustanoveno jest městské setnictví, na jiných místech ustanoven bude od tamějšího úřadu krajského, kterýž rozhoduje, kdyby se s redaktory nějaká obtíž stranu určení hodiny předloženi udála, při čemž ohled budiž brán na ukončení tisku a odjezd pošty. Rozdávání a rozesílání spisů nebudiž tím nařizením nižádným způsobem zdržováno aneb překazováno.

5. Ruše tento rozkaz, vpadá vydavatel aneb nakladatel a redaktor v trest až do 100 zl. Tato nařízení se tímto k zralému rozvázení uvádějí a uveřejňují. —

Dodatek. Tak daleko jsme tedy došli se svou důvěrou, se svými oběťmi! Národe český! ty, jenž jsi osvobodil rakouskou říši a dynastii, ty, jenž jsi své syny a své peníze obětoval za — pouta, — ty sám sud' o tomto rozkazu! — Snad dneska naposledy svobodně mluvíme k tobě, a zítra již rozum nějaký policajtský rozhodne, čím se tobě svěříti smíme, čím ne! Dnes snad naposledy tobě zvěstovati smíme pravdu a opravdivost našeho postavení, že vláda nedbá o naši svobodu a o blaho národův, alebrž pouze o svou bezpečnost a svůj lesk! Dnes snad naposledy tobě říci smíme, že každým dnem se nám přistihují naše práva a zkracují naše svobody! Zítra již stíhač nějaký snad nahlízetí bude v slova naše a vážiti je zakoupeným a krátkým rozumem svým — a to vše, aby právo svobodného tisku neporušené se udrželo.

Vizme andělskou larvu na dábelské tváři! Ministerstvo se stará o nás! Pro dobro občánů ztenčuje práva, jakoby občánům svoboda tisku škodila. Komu se nahlíží do karet svobodou? Či ne ministerstvu? Ejhle, nech páni ministři se starají o to, co o nám prospěje, ne o to, co by nám škodilo, — před tím se sami ochráníme, pokud možno. Co svoboda tisku zavini, to ona sama nejlépe zase zpraví. Což páni ministři myslíte, že pravda čeká na vaše zpáteční dekrety a průlivu nenažde davem nepravdivosti? Avšak rozumíme pánům ministrům! Ti noví kmotrové starého zpátečnictví dobře vědí, co pokrok nejvíce oživuje, a smrtelné rány mu zasazují na nejoutlejších stránkách jeho.

„Vezměte nám vše,“ — praví jistý Angličan — „jen právo spolčování a svobodu tisku nám nechte a my sobě zase vše vydobudeme. Naši ministrové v Rakousích, co Canning projevili v Anglicku, obrátili to taktó: „My vás zbavíme práva spolčování a svobody tisku — k tomu ostatnímu si pak snadno pomůžeme!“ — Uhlídáme! Pán Bůh dal, pán Bůh vzal, pán Bůh zase dá.

A proč ne? Či rok budoucí nemůže býti úrodnějším, nežli byl minulý?

Hlas k Slovanům.

Od ruského vlastimila Michala Bakunina, úda sjezdu Slovanského v Praze.

(Pokračování.)

Prvním znamením revoluce — vždyt víte — byl hlas záští k staré politice despotů, hlas soucitu a lásky k národnostem. Národové byvše dosti dlouho provazem diplomacie podvodné a zrádné vlečeni, pocítili konečně pohanění, jimž stará diplomacie člověčenstvo podařila, a poznali, že není

blahobyt národův pojištěn, dokud' ještě jedinký národ kdekoliv v Evropě v porobě žije, že volnost národů, jelikož má býti domovem, všude musí býti domovem, a ponejprv žádali téměř skutečně jednohlasně volnost pro všechny lidi, pro všechny národy, svobodu pravou a celou, svobodu bez výtoček, bezvýminěnou, neohrazenou. „Pryč s potlačovateli“ rozléhalo se jako jedním usty, „spásu potlačeným Polákům, Italcům a všem! Žádnou vojnu výbojnou, ale ještě poslední válku až k náklonku vybojovanou, spravedlivou, revoluční ke konečnému uvolnění všech národů! Pryč s umělým obmezováním, jež v sjezdech despotů dlemístností tak zvaných dějepisných, zeměpisných, obchodnických, vojenských se přemocí stávalo. Nemá býti již mezi jiných mezi národy, než jakých byla příroda a spravedlivost v smyslu demokratickém zařídila, jež vůle svrchovaná národů dle svých národních osobností sama si vyměří!“ Tak znel hlas ke všem národům.

Bratři! toto vznešené osudné volání jste zaslechli. Ve Vídni, vzpomeňte si, zaslechli jste je, když bojující ještě s druhými ku spásu všech jste mezi německými barikadami vybudovali onu velikou slovanskou s praporem naši budoucí volnosti.

Veliké a krásné bylo toto hnutí, jdoucí celou Evropou, když tknutí jsonce dechem revoluce Italiani, Poláci, Slované, Němci, Maďarové, Valaši rakouští i turečtí, zkrátka všickni, jenž po soudobu v domácích okovech aneb v cizím jarmu sténali, se pozdvihli v radostném opojení! Snové nejbujnější se vypluli!

Národové spatřili kámen těžký na hrobě své neodvislosti, jenž po věky na něm tížil, odvalený, jakoby rakou neviditelnou; pečet čarovná byla rozevřena, a drak, jenž hlídal tolik bolně ochromených, mrtvoživých národů, ležel ubit, dokonáváje. Jitro vesny národní se objevilo v krvi. Stará politika státní zmizela, nová politika národní vyběskla. Revoluce rozlouchila svou přemocí staré státy despotů — rozlouchila Prusko, velice mu, by díly země polské z poddanství propustilo, — rozlouchila Rakousko, ten netvor shnětený z nejrozmanitějších národností lští, moci a zradou, — rozlouchila říši tureckou, v níž sotva 700000 Osmanů dvanáct mil. Slovanů, Valachů a Řeků hubilo; — rozlouchila konečně poslední naději despotů, poslední klamný přítulek diplomacie na hlavu poražené, říši ruskou, aby tré národů v ní zabedněných, Velkorusové, Malorusové a Poláci, sobě navrácení, mohli ostatním bratrům slovanským svobodné ruky podati. Rozlouchila, zvrátila a vnov utvořila celý sever a východ Evropy, Itálii svobodnou a konečný cíl všech, všeobecnou federaci evropských republik.

Jako bratři jsme se sešli tehdy v Praze, zastupitelé všech slovanských národností, co bratři, jenž po dlouhém rozchodu konečně se shledali a v nadšení si povědli, že jejich cesty nepůjdou již různě. Cítíce společně svazky dějepisné a pokrevné, přísahali jsme naše vzájemné osudy neroztrhovati. Proklínajíc politiku, již oběti jsme tak dráhný čas byli, usadili jsme se sami v naše stará práva úplné neodvislosti a přislíbili jsme si, že musí tato býti všem národům slovanským společnou. Samostatnost Čech a Moravy jsme uznali. Odhodlaně jsme od sebe odvrhli tupou nadutost frankfurtského parlamentu, celé Evropě nyní už za posměch sloužícího shromáždění, jenž z nás Němce utvořiti chtělo, podávajíc však bratrskou ruku národu německému, ale demokratickému.

Ve jménu těch z nás, jenž v Uhrách jsou, nabízejí jsme bratrské spojení Madarům vztelkým, nejohrovenějším nepřátelům našeho plemene, tčm. jenž sotva 4 miliony čítajíce, se opovážili osmi miliónům Slovanů zákony ukládati. A i bratři, sténající v jarmu tureckém, jsme nezapomněli v našem spolku.

My ztratili slavně politiku onu zrádnou, jenž třikrát Polsko rozervala a jeho zbytky ještě děliti chce a kojili se naději, že z mrtvých vstání tohoto slechetného svatého mučedníka mezi národy brzo bude znamením vykoupení všech nás ze staré poroby. K velikému národu Rusů konečně, k národu tomu, jenž jediný dovedl ze všech národů slovanských svou politicko-národní samostatnost si uchovati, jsme zaslali bratrský svůj hlas a osvědčení, by se zpamatoval a povážil, což jistě i sám dobře ví, že všecka ta samostatnost ničím není, dokud by národ sám sebe neuvolnil a dokud trpí, že jeho moc se stává morem a záhubou nešťastné Polse a metlou osvěty evropejské. To všecko jsme vyřkli a žádali se všemi demokraty všech národů: „volnost, rovnost a bratrstvo všech národů,“ v jejich středu národové slovanští by svobodní, a se všemi v přátelské úmluvě jsouce, mezi sebou užší spolek bratrský zřídili k utvoření jednoho velkého souvisného tělesa.

Tehdáž jsme věděli, na čem jsme, nebylo pochybnosti, že naše spravedlivá věc zvítězí, jen když pevně vytrváme: neboť spravedlivost a cit člověčenství byly při nás; a při našich nepřátelích byla jen nespravedlivost a nelidskost. Nebyli to prázdni snové, jimiž jsme se kochali; byly to myšlenky jediné, pravé a nutné politiky, politiky, jenž směřovala k našemu osvobození, k povstání, k jednání souhlasnému s pozdvihy národními všech zemí a k sjednocení s demokraty na celém světě. Zavrhlí jsme tehdáž politiku opičnou, již Vám nadnášeli, politiku licoměrnou a zrádnou, politiku diplomatů, mudrlantů státnických, jenž Vám moudrost vychvalují, a sice tu, že byste měli spásu svou hledati v přivrácení v starý stav moci svrchované císařské a v zachování Rakouska celistvého, neboť tak Vám namlouvají, jelikož byste moc císařskou upevnili, utvořili byste Vy Slované rakouští neodvislý stát slovanský a byli byste volní pomocí císařstva Vámi zachráněného. Báli jsme se tehdáž v Praze jediné, že by nás politika ta svedla a já jsem tehdáž při sjezdu toho výstrahu dával. Tenkrát jsme vyřkli z nebezpečí a strana politiků státnických podlehla našemu zápalu pro věc vzájemnou Slovanů všech a národů všech svobodných.

(Dokončení.)

Postavení říšského sněmu.

(Pokračování.)

Mezi květnem a otevřením říšského sněmu ve Vídni strojila se slovanská strana, zvláště svoláním slovanského sjezdu Pražského. Ten, a zlopověstné intermezzo svatodušní stály v blízkém spojení s postavením následujícího říšského sněmu, nežli se na oko zdá. Slibený říšský sněm byl takměř jakoby kompromis, který měl zavěšený boj konservativních s radikální stranou Vídeňskou rozhodnouti, až ku kterému rozhodnutí mlčky přiměří si oblíbili. Není však žádné pochybnosti, že obě strany byly konečně odhodlány, jen takovým výrokům očekávaného sněmu se podrobí, které by se jim líbily, odvolávající se proti každému nelibému rozhodnutí — ke zbraní. Mám i za to, že jenom císařské slovo z jedné, a bázeň před Slovaný z druhé strany konservativisty zdržely, že ještě hned meče nevytasili. Vždyť kolovaly mezi nimi řeči následující: „Aj co! demokrátové mají pěstě k zatinání a huby ke křičení, my však máme peníze, lepší zbraň a vojsko!“

Oběma stranám, tak přikro a hrozivě proti sobě stojícím nemohla slovanská strana v Praze a v Záhřebě lhostejná býti. Konservativisté se obrátili k našemu loyalismu, Vídeňané k našemu demokratismu. Vídeňové naši strany podávající jednou rukou císařovi adresu věrnosti a oddanosti, strčili druhou rukou vymoženosti květnové milerádi do kapsy, čím se dvoru snad hrubě nezavděčili. Když pak Vídeňané zejména demokracie k německému trikoloru verbovali, vztýčila Praha trojbarevný prápor slovanský, v němž nejenom Frankfurtáci, ale následkem moderních nedorozumění i monarchická strana, ku kteréž my přece také náleželi, hrůzoplné strašidlo spatřovali. Právě v tu chvíli vystoupila slovanská strana otevřením Slovanského sjezdu v Praze s posud nevidanou okázalostí, čímž se strach před Slovanstvem a nenávist k němu dovršovaly.

Nyní musíme mluvit o muži, který sice v říšském sněmě nesedí, ale v osudech jeho předece znamenitou roli hrál. Kniže Alfred Windischgrätz již v prvním okamžení našeho politického převratu veliké nedorozumění vzbudil. Já řku nedorozumění, neb jsem přesvědčen, že se ono pověstné vyjádření knížete v březnu: že za několik hodin může s vojskem Vídeň k pořádku přivést, docela jinak vykládalo, nežli bylo spravedlivé. Windischgrätz nebyl v ministerstvu, on nebyl diplomatem, ani politickým ouředníkem, a jestli by kdo namítnul, že takové vyjádření snad nebylo příliš konstitučním (o čemž se ještě ledačos říci dá) musíme připomeno ti, že se nemohlo žádati od knížete, aby již před konstitucí mluvil a jednal konstitučně, neb v tom okamžení císař ještě nepřivoliil k ničemu. V politickém ohledu se radl císař v této světodějinné chvíli s arciknížaty a ministry: docela přirozená věc byla i ta, že se musel ohlížeti po prostředcích bezpečnosti, když to bylo zhola nemožné, hned vědět, zdali takových výtržností se nestrhne, kdež by nic nezbylo, nežli zoufalá obrana. Není tedy žádné pochybnosti, že se v tom okamžení císař neptal knížete Windischgrätze o jeho politické mínění, ani o politickou radu.

Císař na proutě se jenom ptal vojáka, nic jiného! a co takový nemohl Windischgrätz nic jiného odpověditi, nežli to, mohli císaře a moc jeho chrániti neb ne. Každý jiný rakouský generál, který věděl, že jeho vojenské prostředky jsou dostatečné, byl by s dobrým svědomím v takových okolnostech to samo odpověditi musel, již podle vojenské přísahy. Vždyť skutek dokázal, že dotčené vyjádření Windischgrätzovo nebylo žádnou překážkou v povolání konstituce.

Však s osobou Windischgrätzovou mělo se ještě více nedorozumění potkati. Zvláště onoho času byl takměř jakýsi spor o přednost ve svobodomyšlnosti mezi Prahou a Vídní. Radikálnější část Pražanů, zvláště mládež, vidouce, že kníže nebyl u Vídeňanů oblíbeným, mysleli, že by zůstali v svobodomyšlnosti pozadu za Vídní, kdyby také nečinili nějakou demonstraci proti tomu generálovi. K tomu ještě byly přiběhy Pařížské, Vídeňské a Berlinské z počátku roku 1848 příčinou, že strategická moc městského lidu a barrikad se velice přeceňovala. Těchto okolností užívala strana Frankfurtská rovněž jak i reakcionářská. Oběma stranám záleželo na tom, před vypuknutím nějakého možného boje ve Vídni své bojovné síly někde jinde zkoušeti, a proti sobě měřiti. Konservativní potřebovali vědět, jak dalece by se asi mohli na vojsko proti lidu spoléhati. Vídeňští, pak Frankfurto-republikáni, jak dalece by lid v oprávněném, krutém boji vojsku odolal. Konservativní jak i Vídeňští radikální nepřáli Slovanům a Čechům vůbec, ač z rozličných pobůtek, a zatím co se naši neprozřetelní mladíci a proletárové neunaveně proti Windischgrätzovi a jemu oddanému vojsku popuzovali, co se vojsko nezaslouženým, v každém ohledu hloupým škádlením a přikorím na nejvyšší rozdražďovalo, zbužovaly zřejmě přípravy k boji od vojska strach a zlost mezi lidem. Při větší zkušenosti v takových věcech byli bychom museli již před svatým duchem 1848 nahlížeti, že jsme v největším nebezpečí, a však naši výečníci na sjezdu slovanském shromáždění viděli celý svět jen v oboru psacího stolu a kněhoven, a rozbirající záležitosti veškerého široko daleko rozvětveného Slovanstva, všemu rozuměli, všecko předvídali, jenom to ne: že jim mohly v nejbližším již okamžení — kartáče kolem usí syčeti, a granáty pod nosem prskati.

Jeden z nejnebezpečnějších následků svatodušní bouře byl náramný zmatek veřejného mínění a politických stran. Pohroma Slovanů byla skutečně tak čitelná, že nepřátelé naši již nadouplným pádem naším plesati se neoslýchali. A však neznali tito panáčkové dávnež zakořeného, pevně srostlého oustrojí naší strany. Bez této pevné srostlosti naší parlamentární síly, a bez junecké zbraně rytířských Jihoslovanů bylo tehdá po nás co politické straně veta. (Dokončení.)

Politický svět.

Rakousko.

Z Celovce. Slovinská společnost, ana zde nedávno se utvořila, shromáždila se dne 14. pros. v úplném počtu ve své nové sborovně, čítající dost velkých počet členů. Předsedou spolku jest Dr. Hladnik, který v shromáždění vřelá slova o potřebnosti družstva mluvil. On jest takřka duše celého spolku, a však stojí

mu po ruce mužové, jejichž jména u krajanů dobře známa jsou: jmenují zde toliko pp. Ajnspiler, Robidu, Javornika. V čitárně eviči se členové třikrát týdně v jazyku slovinském, jednou v ilirském a dvakrát v českém; také se zde deklamuje a zpívá. Slovinsky duch vesele se tu probouzí, kněžští čekanci sestoupili se v společnost, mají svou knihovnu a vydávají mezi sebou psaný list „Věvec“ týdně po archu. Ve školách nabyvá slovinský jazyk vždy širšího pole, jak toho zasluhuje, v čemž p. Gr. Zomer velikou zásluhu má.

Z Lublaně. Po celém Slovanstvu známá píseň „Hej Slované!“ jest už také na jazyk slovinský přeložena, a zpívala se při slavnosti na trůn vstoupení císaře Frantiska Josefa před úradním domem zemské vlády hned po přezpívání národní hymny, nažej jistý slovinský jinoch „Živi ban Jelačić!“ zvolal, a ohlas slov těch rozléhal se vic jak stokrát z ust všech přítomných.

Od Sávy, 28. pros. Perceť již opět není ve Varaždnu, odjel tudy dny, aby převzal vrchní velitelství nad oddělením vojenským proti Windischgrätzovi a Jelačići bojující majícím. Náměstníkem jeho u velitelství v pevnosti Varaždnské jest pry opět zrádný Blagojevič. Zajeti generála Henryho pry se potvrzuje. — Dle srbských zpráv byli Madari v samý den, kdež Alibunarský a Tomaševacký tábor rozehnali, notně poraženi, chtějí dobyti tábor u Sv. Tomáše a u Sirigu v Báce. Nad Drávou u Dreně srazili se dne 24. pros. Madari s národními strážemi chorvatskými. Část chorvatského pozorovacího sboru nad Drávou a Murou vedením F.M.L. Dahlen pokročilo k Radgoně (Radkersburg) nepochybně pro spojení se se sborem plukovníka Horváta.

Z Peště, 30. pros. Vy sobě zajisté v Praze myslíte: V Pešti to bude nyní hmotu a pohyblivý život a neunavená činnost. To ale musím Vám vyvrátiti, neb kdo by to věřil: město naše, před krátkým časem vtěleny Chaos, nyní k více nepodobně se utišilo: a po ulicích a ještě více v hostincích a kavárnách, kdežto prvě jen se hemžili hosti, — prázdno. — Některé obchodníci zde dobře pochodili. Košutova rodina, hlásili jste v novinách, jela pry Prahou do Němec: to není pravda, neb se zde v Pešti nachází.

Cizí země.

V Paříži dne 26. Pros. Na začátku dnešního sezení shromáždění národního vstoupil na tribunu Odilon Barrot, ministr spravedlivosti a čelil programmu nového ministerstva: „Občané! zástupcové! Slyšeli jste řeč pana předsedy republiky, zásada v ni vyslovená jest i spolu naši. Podrobujeme se před shromážděním a celým Francouzskem téměř povinností. Občané zástupcové, nechceme Vám podávat všeobecnou zprávu o postavě nynějším republiky: neboť by tato zpráva pro krátkost úradování našeho velmi nedostatečná býti musela. Chceme Vám raději vyjevití zásady, které námi při tvoření nového ministerstva vládly, jenž určí kroky, jež ono činiti hodlá. Ministři nynější doby nemohou již býti pouhým vyjevem té neb oré strany. Volba dne 10. pros. ukázala nám sjednocení všech myslí, kteréž vláda si vážíti a dle něhož se řídití musí. Když se všickni, kteříž vlast svou milují, v jednu jedinou mysl spojí, tedy jest toto spojení vodítkem politiky naší. Co přede všim chce národ a my s ním, to jest pořádek, netoliko hmotného, nýbrž i mravního života, pořádek po ulicích a v zprávách. (Výborně!) Vláda republikánská teprv tehda u nás pevných kořenů ujme, když dráhu revoluce ukončíme. První myšlenka, prvni péče kabinetu byla, pořádek hmotného života uchrániti před veškerými utisky. V takovychto pádech zdají se mi přísné zakročení a činnost toliko býti prozřetelností, ano i lidumilstvím. (Výborně!) Sami my proti nepořádku jednatí a zasazovati se usilovali jsme. (Nové potlesky). Chceme uvarovati zemi naši smutné potřeby, nepořádek potlačovati, potřeby to, jižto se vláda nikdy zhroziti nemá, kteráž ale přece pro lidskost a pro otčinu smutnou obětí jest. (Výborně!) Po převratech, kterými společnost trpěla, jest jistota prvni jejím požadavkem: pokoj musí býti uveden, pokojem musí se vrátiti důvěra v budoucnost: musíme opět jednou s jistotou na zejtiejšek moci se spolehnouti a v práci musí najiti národ pravá žrdla bohatství.

Šťastné ukázky naději naši znamenitě podporují a počínají ji uskutečňovati. Rolnictví, průmysl, obchod nemálo utrpěly; toliko soustřední moc nepodlehla: ona toliko s to bylo, tolik nešťastníkům podporu dáti. Mchůtnot události přinutila snad vládu, odhoditi svůj dosavadní úkol, okamžení nym nadeslo, do starých rádných kolejí zaležitosti přivést. (Výborně!) Pochopilot v skutku národní shromáždění, že čas nejprísnejšího sporeni vymáhá. Odbor, kterýž se této úloze oddal, aniž co přehání, ani sám sebe klame. Zajisté nemůžeme, že stát podav ruku svou k podpoře i hned již nazpět vzal. Pomoc hledati budeme jak v duševní síle jednotlivců, tak i celých shromáždění, než at stat vždy napřed nabádnutím a pobádáním, a teprv činným zakročením pomáhá.

NOVINY LÍPY SLOVANSKÉ.

Ve čtvrtek dne 4. ledna.

Vydavatelstvo:

Jednota: Lípa Slovanská v Praze.

„Volnost, rovnost a bratrství Slovanských národů!“

Odpovědní redaktoři:

Karel Sabina. Slavomil Vávra.

V Praze v expedici Lípy Slovanské č. 258—1 na Betlemském plácku předplácí se čtvrtletně 2 zl. Vychází každodenně, vyjma v pondělí, o hodině 9té, v pondělí ale odpolední příloha o hodině 5té. — Za inseráty v oznamovateli platí se od řádku drobného tisku po prvé 3 kr., za další otisknutí každé 2 kr. stří. — Na cis. král. poštách předplácí se čtvrtletně bez obálky 2 zl. 24 kr., s obálkou 2 zl. 36 kr., což i v expedici Lípy Slovanské se obstará, pakli se jí zašle 2 zl. 38 kr. na stříbrě franco.

Obsah.

Úvodní články. Hlas k Slovanům. Postavení říšského sněmu.

Politický svět. Rakousko. Z Prahy. (Účtárna priv. měst a úrad podkomorí. Noví čestní měšťané. Platy lomb. ben. úředníků.) Příjmy a vydání Rakouska. Ze Slavovonska. (Střelbau Osěku.) Z Varaždina. (Zprávy z bojiště.)

Cizí země. Z Paříže. (Nepokoje v Amiensu. Denní rozkazy gen. Magnana.) Z Londýna. (Vánoce u dvora. Times o válce uherské.) Z Hanoverska. (Sněm.) Z Berlína. (Titulatury úřední. Adresa městské rady králi k n. roku.) Z Lipska. (Menší moc appell. soudů.) Z Říma. (Zprávy z Neapole a o papeži.)

Besedy. Nové soudy. Barvy národní. Obchod. Rozličnosti. **Mimořádní příloha.** Sjezd Slovanských Líp. Školy hospodářské.

Hlas k Slovanům.

Od ruského vlastimila Michala Bakunina, úda sjezdu Slovanského v Praze.

(Pokračování.)

Ale co zpáchali pacholci politiky státní námi zavrhnuté? Příznivci byvše našemu sjezdu, pokud mysleli, že ho mohou použiti k svým pletichám diplomatickým a k potlačení revoluce německé a maďarské v Rakousku, ihned začali proti němu zuřiti, jak mile poznali, že proti jejím plánům čelil a že nechtěl oučinkovati v prospěch zájmů politiky státní, nýbrž jenom v prospěch českých zájmů svobody národní a sbratření všech národů. Nyní ustanovili překaziti náš sjezd a dali bombardovati Prahu Windischgrätzem. Marný byl pětidenní hrdinný odpor národu nadšeného: město zrazeno jsouc od těch, jenž je měli brániti, muselo podlehnouti a sjezd slovanský byl rozprášen. Však ještě není prohráno. Rozloučili jsme se s myslí nadšenými vírou v naši svatou a spravedlivou věc, a rozešli se, bychom jednotně pro ni každý ve svém postavení pracovati mohli a všude připravovali půdu k našemu budoucímu vysvobození.

Despotové se zachvěli i při svém domnělém vítězství v Praze. Chvějí se, že bychom mohli strašně vyplniti naše přísahy, jež jsme byli učinili při třesku bomb, jimiž byl kat naší svobody, Windischgrätz, zlatou Prahu zasypal. Zatrásili se, bojíce se pozdvižení všech národů slovanských, jež že budou moci co poslušné děti na vodítkách míti, se domnívali.

Co učinili nyní despotové? Pravili sobě: Povstání Slovanů hrozi nám záhubou: hledejme prostředky, jimiž bychom toto povstání Slovanů v naši spásu obrátili! Jaké medle jsou ty prostředky? Stvemž Slovany proti Němcům a Němce proti Slovanům! Dovedne tyto v politice ještě nezkušené děti všelikými zdánlivými dukazy, a omamujícími bliktrami tam, by sebe za mudráky drželi, jdouce tou samou cestou, jenž jen nás k cíli vede. K tomuž cíli vyhledejme zašť všecku starou hluboce zakořeněnou, všecky předsudky spravedlivé i nespravedlivé, všecky příčiny sotva zmizelé nedůvěry vzájemné a nepoznání vzájemného, a pošeptejmež jim to, abychom srdce otrávil, mysle pobouřili, duchy rozhárali a proti sobě rozplamenili! A šarujme takto plamen, jež jsme rozplamili připovědmi úlisnými, jimž však nikdy nedostojíme, v požár nezhasitelný. Jak se umluvili, tak též učinili.

A v pravdě bratři, podařilo se Vaše mysle zmásti poněkud nepřátelům svobody, nepřátelům

spravedlivosti, holomkům zrádné politiky státnické! Dali jste se na okamžení mámiti vynálezem politiky lstných a podvodných, v němž bylo obsaženo, že revoluce souhlasí s žádáním německých zemí a národůžrouť v parlamentech, jež Vás spravedlivý hněv stíhal, s věci Vašich nepřátel a potlačovatelů, Maďarů panovitých, a Vy jste se dali zavěsti proti základu své vlastní a naší vzájemné svobody slovanské, proti revoluci a přispěli ku pomoci svému nepříteli nejohavnějšímu a nejnebezpečnějšímu, politice dynastické a despotismu. Slované, Vy jste opláceli své přirozené přítelkyni a družce demokracii ve Vídni tou samou měrou, jakou se na Vás stará německá politika státnická, soustava despotická vnovu vystavená v Frankfurtu prohrála. Slované pomstili po hříchu zrádu na sobě zpáchanou ve Vídni ne na zrádci, nýbrž právě na těch, jenž byli soudci rozenými zlomyšlníky a jsou přirozenými příměrci mstitelovými. A strana politiků státnických, jenž byla z říšského sněmu ve Vídni v době nebezpečí rozhodující, když jenom zájmy národu platiti měly a všickni sjednotiti se povinni byli, zrádně uprchla, Vás hleděla obalamutiti, že poslední povstání Vídeňské nebylo pozdvihem národním, nýbrž jen vyluzeno penizem maďarským. Kdož však bratři z nás by byl takým ničemníkem, kdož takým hlupcem, aby uvěřil v báchorky takové, jakoby revoluce penězmi se daly dělati? Nikoli, všecky poklady světa nepřivedou národ k povstání, a mládež nějakého národu není tak špatná, by se dala zakoupiti. Ona strana politiků státnických dále Vás bulikovala, že politika státní cisařsko-rakouská je nepřitelem Vašich nepřátel, a že je neméně nepřitelem Německa zeměžrouciho, jakož i Maďarstva loupežného. Lež, hanebná lež! Což nenahlížíte, že politika státní rakouská souhlasí s politikou moci centrální v Frankfurtu, s politikou potlačující a udavující všelikou svobodu? Ovšem že sedějí v Frankfurtském tak nazvávem národním shromáždění na mnoze taková dětinští blázni, jenž proti opravdové vůli národu německého o ničem jiném nesnějí, než o rozšíření prostoru německého a o panování nade všemi národy německými na tak zvané půdě německé bydlíci. Ale moc centrální německá nadužívá ten blud a tu nesmyslnost těchto lidí právě tak, jako politika státnická rakouská nadužívala lehkověrnost většího dílu lidu slovanského, by rozkmořila národ ten převýborný s přitelem pravým svým německým, s přátely volnosti, rovnosti a bratrství u všech národů, s demokracií německými, se všemi těmi, jimž ruky bratrské podati musíte, jelikož nejsou Vašimi nepřáteli, nýbrž nepřáteli Vašich nepřátel. Titi papolitikové Vám konečně nastrkovali moudrost tu, že se stanete teprv volnými, dopomohše politice státní rakouské k vítězství jejího nepřitele. Ale jaká lež. Vídeň padla, nuže poznáváte ze svobody, již nyní po této strašné události v Praze pozíváte, jak diplomatie své připovědi drží; poznáváte, jaké ovoce hořké vydává spojení se s ní? Kde jest volnost v Praze? Hleďte ji lucernou. Ano nyní mizí blud a klam, už jste zase k sobě přišli bratři, už se zase poznáváte. Co Jelačič učinil, leží před Vašima očima a záměry, jež měl, nejsou nikomu již tajemstvím. Jeho úlohou původně bylo, brániti svobodu slovanskou proti politice podmanivé strany panující mezi Maďary a hleděti přemoci politiku protinárodní, již Košutovci zastávali. Na místo toho šel do Vídně a dopomahal k vítězství nad povstáním národním, demokracií. Zradil spravedlivou a svatou věc,

demokratické hnutí Slovanů jižních a zaprodal ji oné politice bohaprázdné, k jejímuž přemožení národové povstali slovanští svou bujnou mladistvou silu jeho vedení svěřili. Bylot jeho povolání přispěti našim nebohým bratrům Slovákům vši mocí, jakou měl z povstání jihoslovanského. Opomítaje tímto svatým povoláním, raději se stal rakouským sluhou, a vedl své vojsko proti Vídni, by z ní učinil ohnisko despotismu pro celé Rakousko, snad i pro celou Evropu. Co by byl měl oučinkovati pro volnost všech národů, pracoval v prospěch spiknutí všech potlačovatelů národů, hubitelů měst a ničitelů mass u starých despotů, jenž se kulo v Inomosti a ve Vídni, v Postupíně s radostí přijalo a ve Frankfurtu a v Petrsburku schvábilo.

Politika státní chce, byste se stali Rakušany, to samé chce Jelačič *), jenž se opovážil zřejmě prohlásiti politiku tufo za jediné spasnou pro Slovany.

Máte býti Rakušany. Co to znamená státi se Rakušanem? Jest to: dopomáhati despotii k tomu, aby rozloučením a záští rozmanitých národů v Rakousku směstnaných každý seslabila, a sama touto slabostí jednotných sesilněna jsouc, své jarmo všem na šíji uvrhla. Jest to: despotii podporovati v tom, aby mohla zabrániti lidem, jenž krví, mlvou a mravem, velikými upominkami dějinnými a většími ještě nadějmi pro budoucnost spojení jsou a vzájemně své osudy projiti chtějí, sloučiti se svobodně v národy, aby strhala kusy s nich, a tyto ve svém osamotnění bezvládné kusy skula v jeden umělý celek státní, jenž by proti vši přírodě čelil, jehož díly by se skláněly pod žezlem despotie, jsouce sobě cizí a nepřiznivi, než aby mohly se snášeti a vzájemně podporovati. Jest to: ulehčiti despotii starou hříšnou hru, již Polsko rozkouskovala a profreimarčila ten kus tomu, onen onomu státu, a kteráž tělo tohoto národu vznešeného povždy trhá, aby zničila každou naději, byloli by možno jeho novozrození-se. To jest konečně: odervati při spravedlivou Čechů, Slováků, Srbů, Chorvatů, a jakkoliv národové našeho kmene v podrobenství rakouském žijící slují, ode vzájemné věci slovanské.

Máte býti Rakušany. Co tím získáte bratři míti?

Bud' to: Stát rakouský zůstane tím, co je, totiž michaninou národů, jimž se z Boží milosti rovnoprávnost udělila, a Vy jste v tomto chasou, co jste prvé byli, podli, bezdušní, opovrženi otrokové vlády libovolné, podrobení pokorné a poslušně předpisům, jež Vám Vídeň dává, bez volnosti, bez vlastní síly, bez vlivu na vyvinutí se budoucnosti všech Slovanů zvláštní, a všeobecné člověčenství.

A nebo: Státu rakouskému se podaří jen tím co stát se udržeti, že se skutečně, jak Vám nyní oulisně se připovídá, docela ve slovanský promění, a co z toho máte? Staneteliž se volnými a velikými v této poslední nejpriznivější případnosti?

Nikoliv, pak jste z jedné strany potlačovatelé svých bratrů, národnosti cizé, despotové Vlachů, Maďarů a Němců v Rakousku. Cinite jiným, co sami nechcete, aby se Vám činilo. A staváte se takto opětě otroky, pacholky své vlastní despotie, jelikož nikdon emůže jimati v otroctví jiné, kdoby sám otrokem nebyl; já co rozený Rus takto mlu-

*) P. spisovatel naráží snad na výrok Jelačičův, jež byl učinil, táhna proti Vídni: „A kdyby Rakouska nebylo, muselo by se utvořiti v prospěch jižních a západních Slovanů.“
Pozn. překl.

vím k Vám. Zášť na sebe uvalíte nejen těch, jež potlačujete, ale i celého svobodmilovného světa, zášť, vztek, opovrzení a kletbu všech národů, a co ničitelové budete konečně sami zničeni.

Na koho se podepřete medle, když přijde den soudu k Vám, když revoluce zvítězí a Vy tu státi budete nejenom co nepřítelé svých porobenců, ale i co nepřítelé svých vlastních rodných bratrů, od nichž jste se bohaprázdně odloučili, pro jejich svobodu jste nic neučinili, jejich bídě jenom napomáháte? Právte medle, kde spočívá Vaše síla, když ji nehledáte tam, kde opravdu je, totiž ve svaté vzájemnosti všech bratrů slovanských na zemi?

Což se spoleháte na tuto intrigantní, spiklou kamarillu, jenž jen z Vašich mozolů žije a jenž Vás uvádí u všech v zášť, s nimiž Vás pod jedno jarmo sklání, jenž Vás užívá, aby ony pokořila a pak zase oněch použije, byste Vy se nemohli hnouti, jejíž poslední a jedinou podporou jsou armády císaře Mikolaja, hlavy a hřidače všech komplotů a spiknutí protinárodních v Evropě? Nebo sami jste si dosti, Vás 12 millionů proti celému světu nepřítelů a nenávistníků, jsouce bez soucitu a bez podpory svých rodných bratrů, Vami opuštěných a zavržených Rusů a Poláků, spojenců to nepřirozenějších 60millionových, — Vy byste byli mocni dosti, kdežto už nyní se na sebe spolehnouti nemůžete, nýbrž k černožluté kamarille o pomoc se utkáte? Cím budete ve svém osamotnění a opuštění? Ničím! Cím byste však mohli být ve spojení se všemi svými bratry? Moc obrovská 80millionová, mocná záštita svobody, rozkoš a chlouba celého znovu zrozeného člověčenstva.

Bratři! jsem Rus, mluvím k Vám co Slovan. Zřejmě jsem Vám osvědčil své smýšlení, své city a své myšlenky na sjezdu pražském. Víte, že co rozený Rus hledám spásu svých krajanů v spojení se všemi ostatními bratry, jen v úzkém spolku všech národů slovanských co svobodné federace. Víte, že mou úlohou je uskutečnění tohoto velikého a svatého záměru. To mne opravňuje takto s Vami mluvit, neboť Vaše záležitosti jsou mými vlastními, Vaše věc naší, Vaše spása naší spásou, Vaše čest naší ctí, Vaše hanba naší hanbou a Vaše zkáza naší zkázou. Ve jmenu 60 millionů slovanských bratrů k Vám mluvím, ve jmenu těch, jenž si dlouhé tuhé otroctví zhnušivše, jak mile o sjezdu slovanském v Praze uslyšeli, své naděje nejvroucnější v něj skádali. Ze jsem byl oudem toho sněmu a že jsem vrle podíl bral na všem, co se k naší vzájemné spáse uradilo a ujednalo, počítám si za největší a nejkrásnější čest. Vy poznáváte mocný kmen, který jsem tehdy zastupoval a v jehož jmenu nyní k Vám se obracím ve své síle a mohutnosti, vím též, že naň, jemuž jedinému se podařilo ze všech slovanských kmenů svou národní samostatnost neporušenou zachovati, s chlubou pohlížíte a s důvěrou v jeho budoucnost hledíte, kteráž jistě a v pravdě bude podporou nejsilnější Slovanstva.

Ale rozeznávejte dobře bratři slovanští. Nesmí být předmětem Vaší důvěry opanované otrocké Rusko, taktéž ne jeho potlačovatel a tyran, když byste od Ruska spásu očekávali, ale Rusko zbourané, v prospěch svobody povstalé, mohutný národ ruský. Ve jmenu národu tohoto pravím Vám já co Rus: Naše spása spočívá v revoluci a nikde jinde.

Spásu svou a osvobození nehleďte v círu Mikolaju ani v jeho vojskách, ani v jeho moci, nýbrž v Rusku tom, které císařské Rusko v brzku u propast uvrhne a se země vyhladí.

Věřte mi, že nejsou úkazové círství despota Ruského výrazem našich citů, našich přání, naší vůle. Ne a ještě jednou ne! Zcela něco jiného tuče v našich ruských srdcích. Národ ruský hluboko cítí hanbu a mrzkost otroctví, v němž jeho despot jej udržuje, a jest největším nepřítelem tyрана, jehož mnohý z Vás za pravého reprezentanta národnosti ruské drží, největším nepřítelem svého popravce, svého káta a hanobitele ctí národní Mikolaja.

A kdo je medle tento Mikolaj? Je on Slovanem? Nikdy, pán holstein-gottorpský na trůnu slovanském, tyran z ciziny pocházející. On by byl přítelem svého národu? Nikoliv, despota studeným jest, jenž nemá srdce, nemá ani smysle pro to, co ruské, co slovanské, a ani nejmenšího tušení o tom, co v národu tise a tajně vře. On by byl ochráncem zájmů všeslovanských? Nikdy, on denně je zrazuje a upotřebuje slovo „Panslavismus“ co strašáka, jehož pomoci si hledí svůj vplyv v Německu, jenž Němci proklínají, a své

panování nad politikou německou ke zkáze Německa svobodného udržeti. Jeho jedinkou snahou jest, býti mocným v Německu, jehož jednotní despotové jsou jeho učedníci a v prachu lezoucí obdivovatelé jeho moudrosti a moci: Rusko, Slovanstvo mu slouží jen k tomu, aby mohl svou starou, veskrz německou a k rozdělení Německa směřující despotickou politiku vyvádět, politiku to, jenž v tom záleží, pomoci Německa Slovanů zraditi a pak zase pomoci zrazeného Slovanstva Němce pokořiti. Jak u něho Slovanstvo stojí, poznáváte z toho, že Windischgrätzovi, katovi Slovanů v Praze nejvyšší pochvalní list zaslal. Uvedte sobě na mysl, že Slovanů jižni přislíbil podporovati penězi, zbraní a vojskem za jejich povstání, ne však co Slovanů, jenž by se pro spásu všech nás pozdvihli, nýbrž jelikož jejich povstání mělo býti v prospěch despotie rakouské; a jen pod výminkou přislíbil podporovati, když se s Poláky nespojí. Považte, že své vojsko na hranicích pohotově měl, by při prvním pokynutí kamarilly rakouské v Halič padl! Rozložte si, že všecko činí, co v jeho moci je, aby znovuzrození Polska zabránil, proto že povstání Polska by bylo zničeni jeho moci.

Však jeho hodinka poslední uderila.

(Dokončení.)

Postavení říšského sněmu.

(Pokračování.)

Při otevření říšského sněmu pod hlubokým dojmem krvavých událostí svatodušních měla levice osud Rakouska v rukou, pakli vůdcové její jen poněkud politice rozuměli. Revnivost národu, pod jejímž vplyvem poslancové naši se svolili, tak čerstvá byla, že většina naší strany v této chvíli více k demokratické, radikální levici, nežli ku konservativnímu centru se klonila. Nesrovnávalo se to sice s dobrou srozuměným intererem rakouského Slovanstva, ale pud a kvašení oné doby byly neodolatelné, a dobrá část našich poslanců, jak mile by se byli spojili s levicí, sotva byli by později usli nemilé a nebezpečné nutnosti, mnohem dále s levicí jíti, nežli z počátku si zamýšleli.

Tehdáž záležel prospěch levice (při známých jejích tendencích) v tom, udusiti neb při nejmenším zatajiti svou nenávist ku Slovanům a zvláště k Čechům, a s protirakouskými záměry svými tak dlouho za lubem držeti, až by Čechové v radikální nadšenosti a ve spolku s Vídeňskými apoštoly svobody příliš srdečně s konservativní stranou se poprali, než aby se mohli zase s ní smířiti. Kdyby se to bylo stalo, bylo by zle — velmi zle pro nás, ale přece jest pravda, že Vídeňská levice v oné době při větší politické způsobilosti svého prospěchu a naší škody dosíci mohla. Nepřipustíme-li, že levice byla k takovému jednání příliš poctivá (?), musili bychom souditi, že byla notně nemotorná.

Napnutí, s kterým rakouští národní skutky říšského sněmu očekávali, Vídeňský lid po boku toho sněmu stojící, nadšenost pro svobodu, tenkrát u celého národu panující, všechno to mohlo sněmu a vážnosti jeho dobře posloužiti. Ostatně byl sněm vypsán od císaře, otevřen v jeho jméno od arciknížete Jana, ve svazku vzájemné činnosti se zákonným a dosti oblíbeným ministerstvem. Jak náramný vplyv a mravní síla toho sněmu v počátku byly, vysvitá již dostatečně z toho, že na jeho žádost celý dvůr z Innspruku se navrátil. Při dobré politice mohl tak postavený sněm i budoucně všem reakcionářským choutkám šťastně odolati, kdyby jen strany na pravdivé parlamentární a ústavodací jednání se obmezující, postavení a vážnost sněmu nebyly v šanc daly. Mimo menší, ale málo vplyvu mající odnohy, byly hned z počátku ty samy hlavní a rozhodující strany v sněmě, jakož i nyní, totiž pravice, centrum i levice. Žádná z těch stran nemá sama v sobě tolik síly, aby bez pomoci jiné strany většiny dosáhla. Ač pak jejich zásady jsou tak samostatné, že se naditi nelze, aby jedna strana s druhou docela v jedno splynula, není přece žádný určitý výsledek parlamentárního rokování možný, než tehda, kdyžto buď všechny tři, buď aspoň dvě strany proti třetí o nějakou otázku se srovnávají.

Není to sice tak potěšitelný a uspokojující stav věci, jak rozhodná, silná většina při jedné politické straně kteréhokoli sněmu neb parlamentu, ale při obzvláštních, dosti zaplacených poměrech Rakouského soustátí sotva se naditi můžeme, aby to někdy u nás jinak bylo. V takových okolnostech snadně pochopujeme, že na parlamentární způsobilosti a dobře rozvážené politice jednotlivých stran ještě mnohem více záležitosti musí, nežli v jiném, více jednoduchém položení.

Kdo však mohl přede všim takovou parlamentární způsobilost a politickou důslednost rozvíjeti? Centrum bylo tuze váhavé a v sobě samu velmi nepevně spojené, ano často rozpadlé a vrtkavé.

Levice zas jest hrozně nepraktická, naprosto politicky neschopná, a již zřejmým nepřátelským smýšlením svým proti dalšímu trvání Rakouska musila každého věrného, upřímného vlastence daleko od sebe odpuzovati. Tu se zkušela, i výtečně obstála dávná, pevná i důsledná politická škola naší české strany. Jak mile první rozdrážděnost některé části našich deputovaných po svatodušních nedorozuměních vysuměla, že se jasněji orientovali, a již jen dle svých dávnějších, oustrojně vyvinutých politických zásad, dle návrhů bezpečných a důmyslných vůdci řídili, dosahovali mimo všechny velmi nám nepříznivé okolnosti vždy více a více vplyvu, načež zajisté hrdi býti můžeme, až konečně převahu na svou stranu dostali, čímž diplomatika Slovanstva rakouského neméně získala, nežli rázným branným vystoupením chrabrých Jihoslovanů. Nejlépe však to nám prospívalo, že upřímná vůle a snaha slovanské strany, zachovati rakouské mocnářství a císařský trůn, naposled každému v oči bití musila, který jen viděti chtěl.

Ale se všech stran již se stahovala bouřka. Cím větší byla politická neschopnost levice, tím větší smělost a ctizádost. Jak harcování před bitvou vypadávaly oulislé a zlomyslné interpelace a jiné parlamentární rejdy Frankfurťáků proti ministerstvu a pravici. Skoupé odpovědi, které si mlčelivé ministerstvo vynucovali dávalo, podobaly se někdy tuze delfickému výrokům, a mohly se z části považovati za diplomaticky zaobalené „quos ego.“ Vidouc levice, že na zákonné cestě ničeho nepořídí, učinila si ve své důmyslnosti vynález docela nový, totiž: že za menšinou sněmu stojí prý většina národu! Ačkoli v tom, jako vůbec ve všem, levice své síly dalece přeceňovala, musíme se přece trochu bližší podívat, kolik asi v tom pravdy bylo. Levice spolehala hlavně na čtyry národy: Wlachy, Poláky, Němce a Madary. Wlaské hrdinství špatně obstalo. Poláku jest v Rakousku malá hrstka, a z této jen větší díl šlechty s přívěsky svými činí posíci, o niž sedláci věděti nechtějí. Hlavní síla této polské opposice zakládala se jenom na soucitu pro slavné neštěstí Poláků, kterýžto soucit nejnovějším počínáním svým sami si zkazili. V rakouských Němcích levice nejnotněji se přepočítala, drží je vesměs za Frankfurťáky, republikány a nepřátely pořádku. Ačkoli ostatní rakouští Němci levici tak na lep nesedli, jako nešťastní Vídeňané, bylo přece jakési povážlivé hnutí mezi nimi, ale to pocházelo velikým dílem z nejasného, dvouznačného a nepřímého počínání samé vlády naproti Frankfurťáckému parlamentu, i musíme vyvrknouti, že se rakouští Němci velmi dobrým lidem býti ukazovali, když tak podivná politika rakouské vlády naproti Německu posaváde ještě mnohem horších následků neměla.

Jakkoli lehkomyslná i drzá, přece byla by se levice sotva opovážila, uzel revoluční krvavým mečem rozřiti bez slíbené pomoci Madara.

Od Madarů si můžeme to ponaučení vzíti, že není jedna demokracie jako druhá, že pro národní blaho demokracie nesmí přepjatou a ideální býti, ano že i takových demokratických směrů stává, jimiž nejslechtejší národní prosto k záhubě se vedou.

Ač nemohouce Košuta ani jemu podobných lidí hrubě si zamilovati, měli bychom přece bohatou odměnu mu dáti, neb bez takového člověka, jakým jest Košut, nemohla Rakousko-Slovanská politika nad Madarskou rozhodně zvítěziti.

Košut zničil vplyv uherské aristokracie. Kdyby byla strana aristokratická v Uhřích mohutnou zůstala, vidouc veliké nebezpečnosti vlastní své hrozící, nebyla by sice takových výminek povolila, aby uherští Slované úplného práva svého došli, ale přece byla by rakouské vládě a dvoru tak dalece povolnou se ukazovala, aby jen Uhry a Madarský národ od největší pohromy zachovala. Bylo by se nevyhnutelně při konečném vyrovnání Uherských záležitostí také ledacos Slovanům k vůli stalo, ale bez pochyby jenom *pro forma* i podlé příslovi tak, aby byl vlk syt a kozy (totiž přednost Madarů) celé. Němec by tu řekl: *Wasch mir den Pelz, mach mir ihn nicht nass!* Jak silná byla náchylnost vlády k Madarům a nedůvěra k Slovanům, nejlépe vysvitlo z nařízení, které měl vykonati nešťastný Lamberg. Měli tedy Madarů ovšem ve Vídni zakle-

NOVINY LÍPY SLOVANSKÉ.

V pátek dne 5. ledna.

Vydavatelstvo:

Jednota: Lípa Slovanská v Praze.

„Volnost, rovnost a bratrství Slovanských národů!“

Odpovědní redaktori:

Karel Sabina. Slavomil Vávra.

V Praze v expedici Lípy Slovanské č. 258—1 na Betlemském plácku předplácí se čtvrtletně 2 zl. Vychází každodenně, vyjma v pondělí, o hodině 9té, v pondělí ale odpolední příloha o hodině 5té. — Za inseráty v oznamovateli platí se od řádku drobného tisku po prve 3 kr., za další otisků každý 2 kr. stří. — Na cis. kral. poštách předplácí se čtvrtletně bez obálky 2 zl. 24 kr., s obálkou 2 zl. 36 kr., což i v expedici Lípy Slovanské se obstará, pakli se jí zasle 2 zl. 38 kr. na stříbře franco.

Obsah.

Vodní články. Hlas k Slovanům.

Politický svět. Rakousko. Z Holomouce. (Sbirka pro Slováky na venku. Frankfurt. Česká řeč na druhé licealee.) Z Vídne. (Marné těšení. Zázračný obraz. Rozjímání. Odsouzení.) Z uherského bojiště. (Hanebnosti maďarské.) Z Mijavy. (Hotovost slov.) Z Čepina. (Bitva.) Z Banatu. (Vítězství Srbů.)

Cizí země. Z Paříže. (Sez. nár. shromáždění. Proměny v ministerstvě. Ikarští vystěhovanci. O příjezdu papeže.) Z Londýna. (Sociální pohybování v Irsku. Vystěhování panovníci. Roční rozjímání.) Z Frankfurtu. (Hlasy pro krále pruského, co císaře.) Z Berlína. (Vydání a příjmy pruské.) Z Mnichova. (Nastávající ministerstvo.) Z Vlach. (Stav Říma.) Z Říma. (Junta. Ustavující sněm.) Z Madridu. (Demonstrace v Sevillii. Noviny o Cabrerovi.) Z Barcelony. (Gen. Concha.)

Besedy. Školy hospodářské. Rozličnosti.

Sjezd Slovanských Líp.

Hlas k Slovanům.

Od ruského vlastimila Michala Bakunina, úda sjezdu Slovanského v Praze.

(Dokončení.)

Pravím Vám: Národ ruský se konečně nasytil otroctví a hanobení takového, nechce býti více nástrojem nejhanebnější politiky. Nedejte se zdáním mámiti bratři, jakoby tento obr železný spánek slavil! Pravím Vám: nespí už hluboce, drímá jen tise, a má se k probuzení. Nedejte se klamati jistotou Mikolaja cara, a důvěrou, již má ve své bláznivé despotické, ve věrnost svých vojsk a v poddanost svého lidu.

Pravím Vám: Tato důvěra všude se otřásá, a knutování, sesazování, konfiskování a vyhánění do Sibíře a na Kavkaz jsou špatné prostředky ji upevniti.

Pravím Vám: Toto umění despotické se roztrhne o skálu ducha revolučního a nadarmo stahuje tyran své vojsko na hranicích, aby jej zahnal, nadarmo se hotoví na půdě rakouské a pruské proti němu bojovati: vše marné: duch času pokračuje a nebojí se jako cholera asiatská žádných kordonů.

Pravím Vám: Věrnost vojsk ruských jest zlomena soucitem Slovana k Slovanu, srdce ruské lne k polskému. Ano, srdce ruské krvácí studem a žalem, že němečtí majitelové žezla ruského zaprodali národ bratrský, slovanský, rozdělivše se hanebně o zem slovanskou s tyraný německými: srdce ruské krvácí a hrozí se strašného osudu kmene slovanského předatného, jenž nám všem svítil na dráze svobody a drahou svou krev cedil po kapkách v dlouhém trápení pro naši budoucnost, jenž však při vši potupě a při všem mučení ještě si nezoufal a neumlel, a jehož konečné zrození bude všem národům znamením ohnivým, které osvétluje noc naší poroby, vede všechny Slovaný k osvobození a jich konečnému spasení. Ano, Polsko jest kůl, vraženy Rusku do živého, o nějž se despotie ruská roztrhne a zakrvácí: kříž, na nějž rozpíjala mučedníka, promění se jí v břevno, na němž svůj hanebný život dokončí. Mikolaj to tuší a předzvidá, předeš své pazoury krvavé ještě hlouběji vráží v oudy nebožcho, roztrhaného těla polského, trápení jsou ozkoušiti a boje se možnosti, že by tyto nesmrtelné oudy konečně se zase shledaly a v nové odušené tělo se sloučilyse, pomstu vzaly z kata svého a všech Slovanů a

si ce pomstou strašnou. Sousto to spolknuté jej muči, jež despotismus nikdy neztráví a buráci smrtně v útrokách jeho moci a nádhery. To citi a zná, co ale však neví a čemu věřiti nechce, že jed už zuří ve všech žilách jeho těla, a že jeho vojsko, prosti a vůdcové citěji, kdekoliv jen s polskou národností se setkají, moc magickou této nemírným trápením zasvěcené zástity naši národnosti, této archy úmluvy našeho spasení, tohoto sloupu ohnivého, jenž nám dnem a nocí ukazuje dráhu pouští našeho otroctví v zaslibenou zem volnosti všech Slovanů. Ano, souhlasuji s Poláky, hořeji jen pro Poláky, poznávají v spáse Polska svou vlastní, nemohou více bojovati proti, nybrž jen pro Polsko.

A zaslepený círe, jenž chytrým a lstným jsi v maličkostech na klikatých cestách jen v staré Evropě divy tvořících podvodů, když stavis na poddanství lidu, na p.sku stavis! Povstání selské v Haliči je zlé, neboť čeli sebou podporované a živěné proti šlechtici demokraticky smejšleji cínu a duchem svobody zachvácenému, ale ukryvá ve svém lůnu jádro nové, netušené moci, oheň sopečný, jenž pokreje umělecké zaprády své diplomacie a zhoubné politiky hořící lavou a tvou moc círe zaslepený zaleje a v okamžení zničí. Zpoua selská v Haliči jest ničím, ale oheň její na ohnisku podzemském se šíří a vyhazuje obrovské kraterý v rolnictvu nesmírné říše ruské. Ta jest demokracie ruská, jejíž plameny vzhůru se dmoucí tvou říši zachvátějí a ztrávilí ji, po celé Evropě zář svou krvavou rozprostou. Divy revoluce povstanou z hloubi toho ohnivého oceánu: Rusko jest cílem revoluce, ta zde svou největší moci se vyvine a nejvyšší dokonalosti dosáhne. Národ ruský zmocní se revoluce s onou pramohutnou pevností a vytrvalostí, již ve všech bouřích, svět slovanský prohánějících, svou vnitřní neodvislost si zachránil, a vynutí si svou volnost. V Moskvě se otroctví všech národů pod ruským žezlem zjičich, jakož i všech slovanských a s ním též evropská poroba násilně zlomí a na věky ve svých vlastních sutinách a zříceninách pohřbí: hvězda revoluce nádherně se vznese v Moskvě z moře krve a ohně, a stane se vudkyni a spásou celého osvobozeného člověčenstva.

Nuže vzhůru, bratři slovanští! Vzhůru, jichž povolání jest v předu bojovati! Volám k Vám ve jmenu millionů, jenž hlavní bitvu svedou, ve jmenu Slovanů severních, jenž od Vás svobodný výkaz žádají budou toho, co jste z naší svaté věci učinili, ve jmenu národu toho k Vám volám: Nedržte se reakce, odvrátte se od diplomacie, zavrhněte každou polovičnatou a Vás nehodnou politiku a uvrhněte se celí a srdnatě v proud revoluce!

Ona jest všecko pro Vás, Vaším vzbuzením-se, Vaším z mrtvých vstáním, Vaši naději, spásou a budoucností! Jen v ni se důvěřujte! A můžete v ni důvěřovati, neboť není špatnou společnicí. Pravi se, že podlehlá ranám kontrarevoluce. To je hanebná lež. Pohledněte kol sebe, a patíte na její dilo! Zdalíž není všecko proměněno v světě evropském? nestal-li se najednou chaosem, jež oni, kteří pořádek starého světa zase uvěští hledějí, jen ještě ve větší zmatek přivádějí rozmnožováním vojska, bombardováním a obléháním, násilím hlasitě o pomstu volajícím, loupením, pálením, drancováním a zabíjením?

Což se nestala anarchie, bezvláda trvanlivou, a každý pokus, ji odstraniti, zdaž není ještě anarchičtějším, než první anarchie? Pohledněte kol

sebe! revoluce panuje všude. Ona jediná panuje, jediná jest mocná. Duch nový se svou rozlučující a rozežirající moci vnikl neodolatelně v člověčenstvo a prolézá společnost až do nejhlubších, nejtemnějších vrstev. A neustane revoluce, dokud by nezničila dokonce starý zplesnivělý svět a dokud neutvoří nový, vznesený a svobodný. Jen v ni je všechna síla a moc, všeliká jistota vítězství. Jen v ni život, kromě ni smrt. Jen kdo s ni souhlasí a její při vede, spatří své dilo dokonané, neboť jen ona rozdává nejnádhernější ceny, kdo však proti ni povstává, bude dříve nebo později zničen a nespatri den spásy. Netrpí žádnou polovičatost, žádné odrodilství, žádné ucházení-se o milost tu u ni, zde u jejího nepřitele, žádné v ústrety chození klátici-se, bezdůvěrné, úlisné: žádá, bysme se jí poddali bezvýminěčně, jí zcela důvěřovali a k ni docela náleželi. Onať jest síla, právo a pravda: onať jest spásou našeho času, jedinkou prací, která k dobrému a ku zdaru vede, není chytrosti, moudrosti a politiky kromě ni, ona jest jedinká chytrost, moudrost a politika a všecko, co k cíli vede. Ona jediná může dáti život, ona dáva důvěru nezklamatelnu, ona vše posilňuje, ona dělá divy, ona utvoří z 80 millionů despotií v tisíciletém spánku udržených lidí živý a život rozšiřující národ. Důvěřujte v revoluci! Oddejte se jí docela a upřímně! Bez ni není Slovanstva!

Revoluci se oddejte celí a bezvýminěčně.

Čím se to stane?

Tim, že z evnitř a uvnitř docela se budete držeti politiky revoluční.

Jaká musí býti politika Vaše z evnitř?

Musíte býti přátely a spojenci všech národů a stran pro revoluci bojujících.

Kterí národové a strany bojují pro revoluci?

Všickni, kteří bojují pro svou vlastní neodvislost a tím též pro svobodu všech a tudíž vzájemně proti vzájemnému nepříteli, proti spiklým despotům.

Jakou úlohu si položilo spiknutí despotů?

Zachování Rakouska. Rakousko jest středem boje.

Co musíme tudíž chtiti?

Opáčně to, co oni žádají: Úplné rozlučeni rakouského císařství. Despotové mají pravdu, že Rakousko učinili středem boje, neboť jako císařství ruské jest zevnitř podporou despotismu, tak jest Rakousko soustavné provedení jeho v srdci Evropy; Rakousko, to zkamenělé bezpráví, ta hráz, o níž se nadarmo a marně vlny svobody evropské odražely. Protož jsme my v právu, když si žádáme v zájmu svobody, rozlučeni a zničení císařství rakouského; neboť zničení toho Rakouska jest spasení a povznesení všech národů v jednotě rakouské ujarmených a osvobození srdce a středu Evropy. Kdo pro Rakousko jest, jest proti svobodě. My tudíž, jenž jsme pro svobodu, musíme býti proti Rakousku. Musíme si připiliti při zahubení toho císařství.

Jak se to stane?

Tim, že zmaříme nynější široko rozvětvené plány dvoru rakouského.

Jak poznáme ty plány?

Patříme, co činějí sluhové Rakouska.

Kdo je hlavním sluhou?

Windischgrätz.

Kam šel nyní Windischgrätz?

Do Uher. Bombardovav Prahu a tu svobodu zničil, a Vídeň pobombardovav a tu též svobodu

zničiv, táhne nyní do Uher, by tu svobodu zničil.

Což máme tudíž činiti?
Zjevo jest, že se musíme v Uhřích ozvat
proti Windischgrätzovi a pro Maďary.

Bratři! vím, jaké slovo jsem nyní z ust vypustil. Co Maďarové proti našim slovanským bratřím podnikli, jak se proti naši národnosti prohřešili, jak naši řeč, naši neodvislost nohama tlapali — všecko vím; vím též, že i nyní, ačkoliv poučení jsouce zkušenosti, kdež měli Vidni přispěti ku pomoci, nevázejí si posud a neuznávají svobodu slovanskou. Ale navzdor všemu tomu jest politika, o níž jsme se na sjezdu pražském usnesli, totiž podati Maďarům federaci obou národů pod vřiminkou obapolného vážení práv a oboustranné úplné neodvislosti, jediná práva, a ta, pro níž se nyní musíme rozhodnouti. Jest to politika velkodušná a vysokomyslná; nesnižíte se tím, když s národem maďarským v takovém nebezpečí vězicím se spojíte, naopak, sami sebe čtíte!

Jest to politika, jenž by se účinku neminula. Jistotně jsou mezi Maďary mužové, jenž ponímají celou cenu takového spojení, jenž by pro spásu Uherska na žádný pád výminkami, s tím spojenými, neopovrhli, a duch předpisující tyto výminky též svou moc ukáže na Maďarích, jistě mezi nimi stává strana demokratická, jenž jen ve volnosti všech národů vidí spásu každého jednotlivého národu, a která v čase všeobecné bídě si získá bezzávodně lehčeji než kdy jindy všeobecný hlas. Když však Vaše pomocné ruce odmrstili, byli byste prázdni vši odpovědnosti a potupa a předhůzka nikdy nevymíjející padla by na hlavu těch, jenž by nejslechetnější obět zupně a s pohrdou vzájemné spásy od sebe odvrhli. Neboť politika tato, k níž zde radím, není jenom politikou velkodušnou a chytrou, ale i opravdu moudrou pro budoucnost. Neboť činem tím Vaši velkodušnost učiníte zásadám volnosti všech národů nejsilnější průchod; jest to čin, jimž byste rozhodli boj nejenom v Uhřích, ale i povšechný evropský revoluční proti despotům; jimž byste se postavili v čelo revolučního pohybu, a svítili byste všem národům evropským hrdě a pyšně, jak Vám přísluší, pochodni osvobození národů.

Což si sám Slovan neškodí, podáváje ruky své svému přirozenému nepříteli? — V pravdě ne! Neboť jsme silni dosti, abysme mohli býti slechetnými. Nic nemá Slovan ztratiti, jen získati. V pravdě žiti má. A my budeme žiti. Dokud jen nejmenší díl práv našich se nám upirá, dokud jediný úd našeho celého těla je oddělen aneb oderván, budeme bojovati na krev, neprosíteně na život a smrt, až konečně Slovanstvo veliké, docela svobodné a neodvislé ve světě stane. A proč musíme z malého na velké hleděti, jednotným nedati se másti v celku, a celou silu našeho odporu vynaložiti proti všeobecnému nepříteli veskerenstva a národu každému musíme podati pomocné ruky, byť by byl díl jeho kdys nepřitelem dílu nás, jen když naše právo uznati a v spolku s námi proti našemu vzájemnému nepříteli bojovati chce.

Národu německému musíte ruky přátelské podati; a ne despotům německým, s nimiž posud jste spojeni byli; nikdy oněm německým pedantům a professorům ve Frankfurtu, oněm mízerným úzkoprým literátům, jenž budto chudého ducha anebo uplacení v nejmnožších německých časopisech kydají všecku hanu na Vás a na Vaše práva, zvláště proti Polakům a Čechům do pole táhnouce; nikdy německým šosákům, jenž se z každé nehody Slovanů radují. Ale podejte ruky národu německému, jenž z revoluce pochází, jenž teprv svobodným se stane, Německu, jehož ještě nestává, a které též nemohlo se na Vás prohřešiti, jehož údové jednotni a v celém Německu roztroušení, rozptýlení jako naši národové slovanští, pronásledováni a potlačeni jako my, hodni jsou našeho přátelství, a tež hotovi jsou, s námi se spráletiti.

Především musíte zlomiti moc vojenskou Rakouska, moc tuto, již Rakousko stává, moc tuto, již svobodné pozdvihnutí národů se zadržuje a zabraňuje, a kteréž v cestě stojí vítězství všeobecnému volnosti, rovnosti a bratrství všech národů. V Praze jste poznali, co tato moc vojenská jest, jak hanebná je. Kdož bombardoval pod Windischgrätzem slovanskou Prahu. Byli to Maďari? Byli to Němci? Byli to Italiani? Ne, byli to Slované, a nikdo jiný, než Slované, Čechové, Poláci, Slováci byli to. A co generál rakouský e, poznali jste na Jelačiču. Jest Jesuit v čele band pod kázní vojenskou, jenž bez vlastní vůle co nepamětliví svých záměrů jeho poručení slepě

vykonávají; člověk, jemuž nic svatého není, jemuž žádné vlastenectví, žádný cit k svému národu neváže, nýbrž jen horlivost v službě zradné rakouské kamarilly, a jenž k vůli této kamarille v stavu jest, dopustiti se každého přestupku. Musíte tudíž tento netvor, tuto vojenskou zpravu, jenž nutí bratra proti bratru zuřiti, a jenž každý lidský cit dusí a umrtvuje, a z lidí nástroje despotie dělá zlomiti, chcete-li osvoboditi Slovanstvo.

Máte povolati Vaše vojáky z Italie, této krásné Rakouskem zotročilé země; což není to věčná hanba, že Slované, jenž o svou neodvislost bojují, pomáhají v otroctví uváděti národ slechetný, jenž jim nikdy neublížil, a nikdy krivdu neučinil? Měli byste všecky slovanské vojáky ze služeb rakouských, jenž je hanobějí, nazpět povolati, aby nebyli nástrojem despotismu, nýbrž abyste z nich utvořili čisté vojsko slovanské, jenž by v službě revoluce pro Vaši svobodu a všech národů slovanských a Evropy bojovalo.

Zevnitřní politiku nemůžete změnit, dokud se nezmění vnitřní. Nesmíte chtiti zpravu starých rakouských úředníků.

Nedávejte nic na ony vůdce politické, jenž národ na půl popuzují, na půl ukonejšují. Pusťte tyto lidi špatně mimo sebe, jenž k Vám věčně mluvějí: Agitujte, ale neagitujte tuze, neboť nebezpečno jest, popuzovati národ, záměr ten by se dal dociliti jinými mírnějšími, parlamentárními, diplomatickými prostředky. Nevěřte těmto lidem. Osvobození národů může jenom pojití z pohnutí bouřného vzájemného národů našich. Duch nového času mluví a jedná jen v bouři. Přirozenost naše slovanská není stářím zvetšela jako u starce, jemuž jen, co slabé a rozředěné, chutná, přirozenost ta není posud zkažená a shnilá, nýbrž ryzi a veliká, a jen upřímnost a celistvost na ni účinkuje. Slované musejí se státi ohněm, aby divy činili. Agitujte slovanský lid bez výminky a bez obalu. Roznitte v nich svatý oheň. Rozejďte se co apoštolové Slovanstva, probuzujícího se! Spojte se narodové slovanští v Rakousku! Spojte se všickni a uzavřete mezi sebou svatý spolek k vzájemné obraně a odboji! Ne spolek pod záštitou dynastie rakouské, nýbrž spolek proti ní, spolek k zničení Rakouska, spolek k založení federace, jenž by v brzku všecky slovanské národy sloučila. Staňte se, jako už jednou v zlaté Praze, nám všem Slovanům severním a tureckým našimi předchůdci revoluce, bleskným mrakem nás všecky osvobozující.

Pak Slovanstvo se zvedne a zkvěte.

Poznamenání překladatelo v o.

Podáváme až na maličkosti věrný překlad: Hlasu k Slovanům od Michala Bakunina, ouda sjezdu Slovanského v Praze a rozeného demokrata ruského, aby se naše čtenářstvo spisů politických milovně naučilo posuzovati podobná přes čaru sáhající pojednání. Nedá se zapřítí sice, že mnoho pravdivého v tom spisu obsaženo jest, ale mnoho tak přemrštěného, jakož o zničení Rakouska, jeho vojenské moci, o spojení se s Maďary atd., že snadno je každému trochu soudnému čtenáři pravdu ode lži rozeznati, neboť p. M. Bakunin mluví bez obalu.

A co pan Bakunin jakožto rozený Rus mluví o rozpadnutí Rakouska v stejnorodé dily, tomu může vnyčší ministerium opravdivou rovnoprávnosti všech národův rakouských, tím jediným heslem budoucího svobodného Rakouska předějiti. Jen to musí na cestě svobodomyšlné učiniti, aby se neřeklo, že se jen osoby změnily a starý despotismus že zůstal, aby se z bývalého státu policejního nestal vojenský, a aby nemusel nový Metternich se vyskytnouti, jenž by provolal: „Après moi le déluge.“

Pro budoucnost se musejí klásti základy, nemáli Rakousko, to krásné Rakousko rozerváno býti, tu nesmyslnými přehánějícími demokraty, tam zarytými a neustupnými reakcionáři a způtečníky. Hs.

Dodatek redakce. Článkem tímto dáváme odpověď všem zakrnělým obhájčům obmezování svobody tisku. Každé slovo buď poctivě a zřejmě proneseno, co dobrého, se vezmiz, špatné a nedozralé zajisté ihned najde pravého ocenění. Tak aspoň se mohou v čas poznati ty nejtajnější tužby a může se jim předejiti, než by se nahromadily k výbuchu jen v nejkritičtějších dobách žádoucimu. Zajisté dobře podotknul p. překladatel, že cíli pro Slované od Bakunina vytknutému ministerstvo naše, jeli poctivé a upřímné, cestou mírnou vyhověti může a vyhoví.

Politický svět.

Rakousko.

Z Holomouce. Na nový rok byla v Kojetině slavnost vlastenecká, jenž zároveň radost svou nad novým císařem písní: „Bože zachovej nám krále“ na jevo dala. Horlivý vlastenec Ježek v Kojetině učinil na žádost Moravských novin sbírku pro dobrovolníky na Slovensku. Podarilo se mu asi 17 rýnských stříbra sebrati. — Jak Němci ještě nyní se namáhají, aby Moravu sobě přivlastnili, z toho vysvítá, že posledního prosince každý sedlák v Dubu (jest to 3 hodiny od Holomouce vzdálená, pouze moravská dědina) poštou Frankfurtskou Ober-Postamt-Zeitung na ukázkou zdarma obdržel. Jak asi ti páni v Frankfurtu jméno každého sedláka v Dubu se dozvěděli? H. N.

Z Olomouce 3. ledna. Zdejší slovanská Lípa požádala učitelstvo filosofické fakulty, aby se též, když se druhá třída liceální zřídí, na žádost 70 licealistů v druhém oddělení českým jazykem přednášelo. — Hrab. Lažanský postaral se, že druhá třída liceální zřízena byla a veskeré učitelstvo povolilo prozatímně žádost Lipy. Professori náboženství a jazykozpytu vyznali, že toliko pro neznámost vědeckého názvosloví česky přednášeti s to nejsou; ostatně ale že se z koušky v jazyku českém odbývatí mohou. Ustanoveno, aby studující v jazyku, jimž nejpevněji vládne, zkoušen byl. Začátkem ledna vtoupilo do života nové liceální oddělení a tak se přednáší matematika, filosofie a přírodopis česky. Oznámení, že studenti v oddělení českém německy, a v oddělení německém česky zkoušeni býti mohou, způsobil o plesání mezi posluchačstvem.

Od Uherských hranic. Maďari se od severních a západních hranic do nitra země stahují, aby prý nepříteli svého za sebou loudili a jej pak zničili. Prozatímni vláda v Pešti dala pečadlo bez koruny zhotoviti. H. N.

Z Vídně, 30. pros. Byl štědrý večer. Celá malá Vídeň se těšila na „Christbaum“ a tentokrát to nebyly jen malé, nýbrž i velké děti, jenž se blahou nadějí na nějaké překvapeníčko těšily, tak k. p. na vzdvižení stavu obležení, na amnestii pro uvězněnce za posledních dob, na příchod nového císaře, atd. Než všechny tyto sladké laskominky zůstaly zklamané nádeje. K tomu ještě určila městská kommandatura strašným výnosem, že má celá Vídeň skrz celý masopust „Hausarrest.“ Mon dieu! masopust, a žádný bal?! Masopust a žádné elysium, žádné masky?! Jaká to strašná rána! Adieu Strauss a Sperl — adieu marný světe! Oblecme se v zíněné rubáše, posypme popelem hlavy své a kajme se! — Než co takto všichni hostinští a hudci, a s nimi celá mladá Vídeň lamentovala, obměkčil paprsek outrpnosti srdce městské kommandatury, i povolila nám milostivě držeti masopust, a však jenom o b m e z e n ě a pod dohlídkou, abychom nezapomněli, že jsme v stavu obležení. Těže se tedy s námi, že nemusíme držet trináct neděl půst. Již dříve jsme pravili, že jest Vídeň sidlem extrémů, a hleděti jsme to uvedení několika příkladů ze života politického odůvodniti; tuto ještě důkaz náboženský: jest tomu nedávno, co zde apoštol Ronge rozšíval simě svobodného novokatolicismu, a simě jeho nepadalo na půdu neourodnou; ale sotva že odešel, již se zde dějí divy a zázraky. Obraz Panny Marie na vojenské zbrojnici vyšel prý z deště kůlek a kartáčů neporušen, a koluje již v tisících odtiscích mezi pobožným obyvatelstvem. Některé zdejší časopisy to zláště vytknuly uznávajíce to za authentické miraculum. Ovšem jiní, nejsouce tak pobožni, vidějí v tom novou špekulaci kněžskou, a používání lidské lehkověrnosti. Kolovala tu pověst, ano skoro již s jistotou se tvrdilo, že prý ban Jelačić jest smrtně raněn, a bratr jeho docela mrtev. A však z jistějších pramenů jsme o nepravdivosti této pověsti přesvědčeni. Ze jest pevnost Raab našimi obsazena, jste bezpochyby již slyšeli, a denně zde trati akcie maďarské, a již skoro nikdo na pokolení jejich nepochybuje. Tu se však namítne otázka: co potom? Ze Uhersko, jak bylo před březnem, přestalo, a že to, jakové bylo po březnu, přestati musí, to každý nepředpojatý cítí. Na jakém však základu založí se nový svazek Rakouska s Uhry? V jakém poměru budou k sobě státi provincie uherské, a celé Uhersko k ostatnímu rakousku? Nám se zdá praktické rozluštění těchto otázek býti mnohem těžší, nežli pokolení Maďarů. Z druhé strany však se obáváme, aby nebojovali Uhři (ne Maďari) boj Čechů na bílé hoře. Spálený se bojí ohně!

Garantii svobody naši nemáme posud žádnou, vyjma říšský sněm, který se však stal z ustavujícího toliko radící se, a dnes neb zitra může jej slavná vláda poslati na prázdniny. Když bychom mohli nahlédnouti za oponu rusko-rakousko-pruského kabinetu, tam bychom uzřeli zajisté tkáti osnovu budoucnosti naší! —

Přednášky na realce počnou 2. lednem; o technice a vyšších školách není však ještě ani zmínky. Veliké